Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Gaskell, C. E.; af C.E. Gaskell ; oversat fra Engelsk.
Titel | Title:	Et Vanskud og Den nedarvede Dom
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : L. Jordan, 1874
Fysiske størrelse | Physical extent:	100 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Et Vanskud

og

Den nedarvede Dom.

Af

Mrs. C. E. Gaskell.

Oversat fra Engelsk.

Kjøbenhavn.
L. Jordans Forlag.
S. Dettingers Bog, & Stentrykkeri, Gl. Strand 30.
1874.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Et Vanskud.

Af

Mrs. C. E. Gaskell.

Nogle Aar hen i Begyndelsen af dette Hundredaar boede der paa en lille Forpagtergaard i det nordlige Yorkshire et hæderligt Ægtepar ved Navn Huntroyd. De vare i en fremrykket Alder, forinden de giftede sig, skønt de vare meget unge, da de først begyndte at holde af hinanden. Nathan Huntroyd havde tjent som Avlskarl hos Esther Roses Fader og havde der haft Lejlighed til at vise hende sine Følelser, men Forældrene fandt, at det ikke var noget passende Parti for hende, og uden at der toges noget Hensyn til hans eller hendes Følelser, afskedigede de Nathan uden Omstændigheder. Han blev derved reven ud af sin tidligere Omgangskreds; saa døde pludselig hans Onkel og efterlod ham saa mange Penge, at han kunde forpagte en lille Gaard og endda sætte en lille Reserve i Banken. Da Nathan nu fandt sig saaledes indrettet, begyndte han at se sig om efter en Hustru og Husholderske, indtil han uventet fik at høre, at hans tidligere Kæreste, Esther, ikke var gift og ikke levede under gode Forhold, som han havde troet, men arbeidede som Tjenestepige i Ripon. Hendes Fader havde haft Uheld i sin Drift og maatte paa sine gamle Dage søge Fattighuset; hendes Mo-

der var død, hendes eneste Broder havde Ondt ved at opdrage en talrig Familie, og Esther havde nu i sit 37te Aar taget Tjeneste hos Fremmede. Nathan følte et Øjeblik en vis Tilfredsstillelse ved at høre om denne Vending i hendes Stilling, men han talte ikke til Nogen derom, og nogle Dage efter fremstillede han sig i sine bedste Klæder ved Gaarddøren i Thompsons Hus i Ripon.

Han bankede paa Døren med sin Egekæp, og kort efter stod Esther foran ham saaledes, at Dagens fulde Lys faldt paa hende, medens han blev staaende i Skyggen. Han talte ikke straks, men saa skarpt paa den Pige, der havde været adskilt fra ham i 20 Aar. Hendes ungdommelige Friskhed havde tabt sig, men hun havde et jævnt, hyggeligt Udseende med god sund Hudfarve og venlige, frimodige Øjne. Hun var propert klædt i en simpel Kjole, og det korte Skørt fremviste nette Fødder og Ankler. Nathan faldt just ikke i Henrykkelse ved at se hende, men han sagde til sig selv: „Det gaar an," og derpaa gik han over til Sagen.

„Du husker mig vist ikke, Esther! Jeg er Nathan; det er nu til Mikkelsdag 20 Aar siden jeg blev afskediget af Din Fader uden Barsel, fordi jeg tænkte paa at faa Dig til Hustru. Jeg har siden den Tid ikke tænkt synderlig paa Ægteskab, men Onkel Benjamin er død og har efterladt mig nogle Penge i Banken, og jeg har forpagtet Nab-end og købt Besætning og trænger til en Kone, der kan have lidt Tilsyn med Huset. Kunde Du have Lyst til at tage hjem til mig? Gaarden er vel ikke saa god, som

den kunde være, men der er en god Besætning paa den. Det er det Hele. Hvis Du vil have mig, vil jeg hente Dig, saa snart Høet er kommet i Hus."

Hertil sagde Esther: „Kom ind og sæt Dig ned."

Nathan kom ind, og Esther havde ikke straks Tid at tale med ham, da hun havde travlt med at faa Middagsmaden i Stand, men han sad imidlertid og lagde Mærke til hendes raske, livlige Bevægelser og sagde til sig selv: „Det gaar an." Da han saaledes havde siddet en Snes Minuter, stod han op og mente, at det var paa Tide at gaa, og vilde vide, naar han skulde komme tilbage.

Esther mente, at han kunde komme, naar han syntes for godt, og hun søgte at sige det paa en let Maade, men han saa, at hun blev rød og bleg og lyttede stærkt, medens hun vedblev at bevæge sig omkring i Køkkenet. I det næste Øjeblik kyssede han hende, og da hun vendte sig om for at skænde paa ham, saa han saa sindig og alvorlig ud, at hun ikke kunde faa Noget sagt.

„Du maa vel give en Maaneds Opsigelse," sagde han; i Dag er det den 8de i Maaneden, og den 8de Juli staar vort Bryllup."

Dette lød ligesom en Drøm, men Esther vilde ikke tænke mere paa paa det, før hendes Arbejde var forbi. Da Huset var i Orden om Aftenen, gik hun ind til sin Frue og sagde sin Tjeneste op, idet hun fortalte sit Livs Historie med nogle faa Ord. Maaneden derefter blev hun bortgiftet fra Thompsons Hus.

Nathan og Esther fik en Dreng, som de kaldte Benjamin. Nogle faa Aar efterat han var født, døde Esthers Broder i Leeds og efterlod 10 eller 12 Børn. Esther sørgede meget herover, og Nathan viste hende megen Deltagelse, skønt han ikke havde glemt, at Jack Rose havde vist sig bitter og fornærmelig imod ham under hans Modgang. Han fik sin Kone til at tage til Leeds med en Vogn og beroligede hende med Hensyn til hendes Bekymringer for, at Husholdningen ikke vilde blive passet, medens hun var borte, og fyldte hendes Pung med Penge til Broderens Familie. Da Vognen havde sat sig i Bevægelse, løb han efter hende og lod hende vide, at det var ikke af Vejen, om hun tog en af Broderens Smaabørn med sig; „der er nok i Huset, og et Pigebarn vil gøre det mere livlig."

Vognen kørte videre med Esther, hvis Hjærte var opfyldt af Taknemlighed mod hendes Husbonde og mod Gud.

Saaledes kom lille Bessy Rose til Nabs-end Forpagtergaard.

Ægteparrets Godgørenhed fandt i dette Tilfælde sin Belønning. Bessy voksede op og blev en livlig, kærlig, dygtig Pige, som var hver Dag til Glæde for sin Onkel og Tante. Hun blev i den Grad deres Yndling, at de ansaa hende for værdig til at blive forenet med deres eneste Søn, Benjamin, som i deres Øjne var Fuldkommenheden selv. Det er ikke ofte, at Folk af helt almindeligt Udseende faa ualmindelig smukke Børn, men det sker dog, og Benjamin Huntroyd var en af disse Undtagelser. Naar

Egnens Jægere kom forbi ham paa deres Jagt, maatte de standse deres Heste for at beundre ham, naar han aabnede et Led for dem, og han var ikke forlegen derved, ti han blev tidlig vænnet til at blive beundret af Fremmede, og hans Forældre forgudede ham fra hans spædeste Aar. Hvad Bessy Rose angaar, da regerede han over hendes Hjærte fra den første Gang hun saa ham, og eftersom hun voksede til, voksede hendes Kærlighed, og hun overtalte sig selv til at tro, at den, som hendes Onkel og Tante elskede saa højt, burde hun ogsaa elske. Hver Gang den unge Pige ubevidst røbede sin Kærlighed for sin Fætter, smilede hans Forældre og blinkede ad hinanden; det var, som de ønskede, og det var nu ikke nødvendigt for dem at søge langt omkring for at finde en Kone til Benjamin. De glædede sig ved Tanken om, at Husets Orden kunde blive overholdt, at de selv kunde hengive sig til Alderdommens Hvile, og at der vilde blive sørget for Altiug af deres Børn.

Men Benjamin opfattede alle disse Planer meget koldt. Han var bleven sendt til en Skole i en nærliggende By, hvor Drengene blev i høj Grad forsømte, som Tilfældet den Gang var i saa mange Skoler. Hverken Faderen eller Moderen havde faaet megen Boglærdom, men de vidste, at nogen Lærdom maatte han have, og derfor blev han sendt til Skolen i Highminster, hvor Sønner af velstaaende Landmænd der i Egnen ligeledes søgte Undervisning. Hvis Skolen ikke havde været saa yderlig slet, kunde den skikkelige Forpagter og hans Kone dog snart

have mærket, at den ikke var, som den burde være, men det var af den Slags Skoler, hvor Drengene ikke alene tilegne sig Laster, men ogsaa lære at skjule dem. I sit Udseende tabte Benjamin ikke ved sit Ophold i Skolen; han kom tværtimod til at se rask og opvakt ud. Hans Fader og Moder vare stolte over hans Udseende og hans Manerer, naar han var hjemme nogle Fridage, og de lagde ikke Mærke til, at den Dannelse, han havde modtaget, fik ham til at vise Foragt for Forældrenes Levevis og Uvidenhed, ti han havde bestemt vægret sig ved at køre med Ploven, det vil sige, at blive en ærlig, arbejdsom Forpagter ligesom Faderen. Ved denne Tid var Bessy Rose den Eneste i Hjemmet, der var utilfreds med ham. Den 14-aarige Pige følte af Instinkt, at der var Noget ved ham, som var forkert. Men der gik ikke lang Tid hen, forinden hun kom bort herfra og mente, at der ikke kunde være noget Galt ved Fætter Benjamin, der talte saa godt for sig og saa saa godt ud. Benjamin opdagede nemlig snart, hvorledes han skulde bære sig ad for at faa sine Forældre til at give sig Penge til de mange Ting, han fik Lyst til, nemlig ved at lade som han gik ind paa deres Tanke om en Forbindelse med Kusinen og vise sig opmærksom imod hende. Han syntes netop saa godt om hende, at disse Opmærksomheder ikke blev ham ligefrem ubehagelige, men det kedede ham at skulle vedblive dermed, naar hun ikke var til Stede. De Breve, han havde lovet hende under hans Ophold i Highminster, de smaa Kommissioner, hun bad ham besørge, vare ham en stadig Anledning til Erg-

relse, og selv naar han var hjemme, blev han vred over hendes Spørsmaal om, hvorledes han tilbragte sin Tid, og hvilke kvindelige Bekendtskaber han havde indledet i Highminster.

Da han havde gennemgaaet sin Læretid hos Sagføreren, fandt han det nødvendigt at komme til London for et Aar eller to. Den stakkels Huntroyd begyndte at fortryde, at han i sin Ærgærrighed havde stræbt efter at lade Benjamin gaa udenfor sin Stand, men det var nu for sent at gøre det om. Baade Faderen og Moderen følte dette, og i deres Bedrøvelse sagde de Intet, da Benjamin først fremsatte sit Forslag om London, men Bessy lagde Mærke til gennem sine Taarer, at hendes Onkel og Tante den Aften syntes usædvanlig trætte og sad ved Siden af hinanden Haand i Haand ved Ildstedet og saa ind i den lyse Flamme, som om de deri saa et Billede af, hvad de en Gang havde haabet om deres Liv. Bessy raslede med Tetøjet, da hun satte det til Siden, efterat Benjamin var tagen bort, og gjorde mere Støj end sædvanlig, som om hun kun paa den Maade kunde afholde sig fra at græde, og hun vovede ikke at se paa Nathan og Esther af Frygt for, at Taarerne skulde strømme over.

„Sæt Dig ned, min Pige, tag Stolen hen til Ildstedet og lad os tale om Drengens Planer," sagde Nathan, som til Sidst mandede sig op. Bessy kom, satte sig foran Ilden og tog sit Forklæde op for Øjnene. Nathan mærkede, at begge Kvinder vare nær ved at briste i Graad, og han begyndte altsaa:

„Har Du nogensinde hørt saa gal en Plan før, Bessy?"

„Aldrig," var Svaret, og det kom frem i en saadan Tone, at Esther ligesom følte en Bebrejdelse rettet imod Sønnen.

„Vi skulde have tænkt paa dette, da vi satte ham i Lære," sagde hun, „ti det kunde væntes, at det vilde komme hertil. I London har man Eksaminer, Katekiseringer og jeg veed ikke hvad, men det er ikke hans Fejl."

„Hvem har sagt, at det var hans Fejl," spurte Nathan. „Den gamle Prokurator sagde mig dog forleden, at der ikke behøvedes mange Uger til at gøre ham til ligesaa dygtig en Prokurator som den bedste iblandt dem, men Drengen har Lyst til at komme til London og blive der et Aars Tid eller to."

„Og hvis han har Lyst til det," sagde Bessy, idet hun slog sit Forklæde ned og viste sit glødende Ansigt, „saa ser jeg ikke, hvad Ondt der er deri. Drenge ere ikke ligesom Piger, der kunne bindes til Ildstedet. Det er rigtigst for en ung Mand at komme ud og se Verden, før han slaar sig til Ro."

Esthers Haand søgte Bessys, og de to Kvinder blev siddende tæt sammen, rede til at modtage den Dadel, der maatte blive udtalt over den Fraværende. Men Nathan sagde blot:

„Naa, min Pige, Du behøver ikke at tage saa hæftig paa Vej: hvad der er sket, er sket, og det Værste derved er, at det er min Skyld. Jeg vilde absolut have

min Dreng frem til at være en Gentleman, og nu maa vi bøde for det."

„Kære Onkel! Han vil ikke give mange Penge ud, det vil jeg svare for, og jeg vil knibe paa alle mulige Ting i Huset for at bøde derpaa."

„Min Pige," sagde Nathan, „jeg talte ikke om Penge, jeg talte om den Betaling, der gives i Hjærtesorg og Sjælens Bekymring. London er et Sted, hvor Djævelen regerer ligesaa godt som Kong Georg, og min stakkels Dreng har mere en Gang været nær ved at falde i hans Kløer. Ingen kan vide, hvorledes det vil gaa Drengen, naar han kommer ham helt nær."

„Du maa ikke lade ham rejse," sagde nu Esther pludselig, da hun fik Sagen set i dette Lys; hun havde hidtil kun tænkt paa sin egen Sorg ved at skilles fra ham. „Hvis Du mener det, bør Du beholde ham her i Sikkerhed under vore egne Øjne."

„Nej," sagde Nathan, „han er ud over den Alder, hvor man kan binde ham paa den Maade. Der er i dette Øjeblik Ingen af os, som veed, hvor han nu er, og dog er det ikke en Time, siden han forlod os. Han er for stor til at blive holdt i Ledebaand, og man kan heller ikke altid beholde ham i Huset."

„Jeg vilde ønske, han igen var det lille Barn, der laa i mine Arme. Det var en sørgelig Tid, da han blev stor, og jeg synes, Livet bliver tungere ved hvert Fremskridt i hans Alder."

„Naa, min Kære, det er ikke den Maade, man skal tale paa. Vær taknemlig mod Himlen for, at Du har faaet en velvoksen Søn, der ikke har nogen-

somhelst Skavank. Vi skulle ikke misunde ham en lille Udflugt, vel, Bessy? Han vil være tilbage om et Aarstid, eller maaske lidt senere, og han vil da være glad ved at slaa sig til Ro i vor Egn med en Kone, der ikke er langt borte fra mig i dette Øjeblik. Vi Gamle maa da tænke paa at opgive Forpagtningen og faa os et lille Hus i Nærheden af Prokurator Benjamin."

Saaledes søgte Nathan at trøste de to Kvinder, skønt han selv var bedrøvet nok. Og da de Alle tre gik til Ro, vare hans Øjne de sidste, der lukkedes, hans Bekymringer de stærkeste.

„Jeg er i Tvivl om, at jeg har handlet rigtig imod Drengen, jeg er i en sørgelig Tvivl derom," var den Tanke, der holdt ham vaagen indtil Dag-gry. „Der er noget Galt fat med ham, ellers vilde Folk ikke se paa mig med saa medlidende Øjne, som de gøre, naar de omtale ham. Jeg kan se, at de have Noget at sige mig derom, men jeg er for stolt til at indlade mig med dem. Lawson, Prokuratoren, er ogsaa mere tavs, end han burde være, naar jeg spørger ham, hvorledes min Dreng gaar frem, og hvad Slags Prokurator der kan blive af ham. Gud have Barmhjærtighed med Esther og mig, hvis Dren-gen er kommen paa Afveje. Gud have Barmhjær-tighed! Men maaske det er disse mange vaagne Nætter, der gøre mig saa frygtsom. Da jeg var i hans Alder, kunde jeg saamæn godt have givet mange Penge ud, hvis jeg havde haft dem. Men jeg skulde først fortjene dem, det gør en stor Forskel. Det vilde

være haardt at bedrøve vor Alderdoms Barn, det Barn, som vi ventede saa længe paa."

Den næste Morgen red Nathan over til Highminster for at tale med Lawson. Enhver, der havde set ham ride bort, vilde være bleven slaaet ved den Forandring, der var foregaaet med ham, da han kom tilbage. Forandringen var for stor til, at den kunde være fremkommen alene ved den for ham usædvanlige Anstrængelse ved at ride. Han holdt næppe ved Tømmerne, og den mindste Bevægelse af Hestens Hoved vilde have revet dem ud af Haanden paa ham. Hans Hoved var bøjet forover, og hans Øjne stirrede med et mat Udtryk ud i Luften, som om han søgte Noget, han vidste selv ikke hvad, men da han kom nær til Hjemmet, gjorde han en Anstrængelse for at tage sig sammen.

„Jeg behøver ikke at plage dem", sagde han, „Drenge ere og blive Drenge. Men jeg troede rigtignok ikke, at han af Naturen var saa tankeløs; det kan imidlertid ikke hjælpe, og maaske faar han mere Visdom i London. I alle Tilfælde er det bedst, at han bliver fri for saadanne Kammerater som Will Hawker; det er dem, der have ledt min Dreng vild. Han var flink og skikkelig, indtil han kom i Kast med dem, han var virkelig flink og skikkelig."

Han skjulte sine Bekymringer, da han kom ind i Huset, hvor hans Kone og Bessy modtog ham ved Døren og ivrig begyndte at hjælpe ham af med hans Overfrakke.

„Saa sindig, saa sindig, Godtfolk", sagde han, „I skulde dog lade en Mand være ene om at komme

af Klæderne." Og han vedblev nu at tale en Tid om forskellige Ting, idet han søgte at undgaa den Genstand, som laa dem Alle paa Hjærte. Men det kunde ikke nytte, at han holdt de Andre hen, og hans Kone fik ham da ogsaa ved gentagne Spørsmaal til at sige mere, end han nogensinde havde haft til Hensigt. Hvad han sagde, var nok til dybt at bedrøve begge hans Tilhørere, og dog beholdt den gamle Mand den slemmeste Efterretning for sig selv.

Den næste Dag kom Benjamin hjem for at blive der en Uges Tid eller to, før han foretog den store Tur til London. Hans Fader viste sig noget frastødende imod ham og var lidt højtidelig ligeoverfor Sønnen. Bessy, der havde været meget vred i Begyndelsen, og havde sagt mangt et strængt Ord, begyndte at give efter og at føle sig urolig ved, at hendes Onkel viste sig saa kold og tilbageholden imod Benjamin netop nu, da denne skulde rejse bort for en lang Tid. Hendes Tante gik omkring med en urolig Hastighed, som om hun var bange for at tænke enten paa Fortid eller Fremtid; da hun en Gang gik forbi Sønnen, der sad paa en Stol, bøjede hun sig pludselig ned over ham, kyssede hans Kind og klappede ham. Bessy mindedes mange Aar efter, hvorledes han havde kastet med Hovedet og mumlet nogle Ord om, at han helst vilde være fri, hvilket Moderen dog ikke hørte.

Imod Bessy var Benjamin ret opmærksom; han var hverken venlig eller fortrolig imod hende, som en Fætter kan være imod en Kusine, men han

viſte hende omtrent den Slags Høflighed, han brugte ligeoverfor unge, nette Kvinder, men ſom han aldeles glemte i ſin Opførſel imod Moderen og Faderen. En enkelt Gang driſtede han ſig til at ſige Beſſy en Kompliment i Anledning af hendes Udſeende, og hun, ſom ikke var vant dertil, ſaa paa ham med Forbavſelſe og ſagde:

„Hvordan kunne mine Øjne have forandret ſig, ſiden Du ſaa dem ſidſt, da Du taler paa den Maade; jeg ſaa hellere, at Du hjalp Din Moder, naar hun taber ſine Strikkepinde, og ikke kan ſe at finde dem.“

Desuagtet tænkte Beſſy paa hans Ord om Øjnene længe efter den Dag, og hun kom i ſtor Forlegenhed med at udfinde, hvilken Farve de havde. Mangen en Dag tog hun, da han var rejſt, ſit lille Spejl ned for at underſøge de Øjne, ſom han roſte, og hun plejede da at gentage hans Ord: „Kønne, venlige, graa Øjne“, indtil hun kom til at le og ſatte da Spejlet op igen.

I den Tid, han var borte i det ukendte Sted, der kaldtes London, ſøgte Beſſy at glemme Alt, hvad der havde ſtødt hendes Følelſer ved hans Opførſel imod hans Forældre. Og der var mange Ting at glemme. Hun ønſkede ſaaledes, at han ikke havde gjort Indvendinger imod at modtage de hjemmevævede og hjemmeſyede Skjorter, ſom hans Moder havde haft ſaa megen Glæde af at gøre i Stand til ham. Han vidſte vel ikke, hvor omhyggelig og jævnt Traaden var bleven ſpunden, hvorledes Moderen ikke havde givet ſig tilfreds med at blege Garnet

paa Engen, men at Lærredet efter at være kommet fra Væveren, var blevet lagt ud igen paa Sommergræsset og vandet den ene Dag efter den anden, naar der ikke var faldet ordenlig Dug. Han vidste ikke, ti dette vidste Bessy alene, hvor meget af Syningen, der var gaaet galt for Moderen, hvis Øjne vare svage, og hvorledes da Bessy havde maattet sprætte det op og sy det om i sit Værelse om Natten, ti Moderen vilde absolut selv sy dem. Alt dette vidste han ikke, ti han kunde da ikke have klaget over, at Lærredet var groft, og at det ikke havde et moderne Snit, og han vilde ikke have faaet sin Moder til at give ham Penge fra den lille Indtægt, hun havde ved Salget af Æg og Smør, for at han derfor kunde købe sig noget moderne Linned i Highminster.

Efter at Benjamin først havde opdaget denne Moderens Bi-Indtægt, var det godt for Bessys Sindsro, at hun ikke vidste, hvor løst hun talte sine Penge, idet hun idelig tog Fejl af de Mønter, der lignede hinanden, saa at hun aldrig rigtig vidste, hvor meget hun havde. Sønnen havde Brug for de store Penge, og han fik dem. Og dog vedblev denne Søn at udøve et vist Trylleri over Huset. Aftenen før han rejste sad han mellem sine Forældre med sine Hænder i deres, og Bessy havde taget Plads paa en Skammel, hvorved hun lænede sig op til Tanten, saaledes at hun bestandig kunde holde Øje med Fætterens Ansigt.

Han sad længe oppe den Aften sammen med Faderen, efterat de Andre vare gaaede til Ro, men

det varede ogsaa for dem længe, før Søvnen nærmede sig. Den gamle Moder saa Dagen gry, før hun fandt Hvile for sin urolige Tanker, og Bessy hørte sin Onkel komme op ad Trappen med tunge Trin og gaa hen til det gamle Strømpeskaft, som han brugte til Sparebøsse; han begyndte her at tælle Guldpengene op; en Gang standsede han, men snart begyndte han igen, som om han havde taget en ny Beslutning om at ville være rundhaandet. Efter at han var kommen ned, hørte hun utydelige Ord, maaske en Bøn, som Onkelen fremsagde, og saa gik Fader og Søn til Ro. Bessys Værelse var kun ved en tynd Brædde væg skilt fra Fætterens, og hun faldt i Søvn, lyttende til, hvorledes han spillede med Guldpengene og lod dem falde ned paa hinanden ligesom i en Leg.

Da Benjamin havde taget afsted, var Bessy lidt bedrøvet over, at han ikke havde bedt hende følge med paa en Del af Vejen til Highminster. Hun havde Alting i Orden, hendes Tøj var lagt frem, men hun kunde ikke følge med ham, naar han ikke bad hende derom.

Den Dag forsøgte den lille Husholdning ved at arbejde med usædvanlig Iver at udfylde den Tomhed, der var opstaaet, men da Aftenen kom, var der dog udrettet meget Lidet. Med et tungt Hjærte gaar Arbejdet ikke let fra Haanden, og de vare Alle tre tyngede af Bekymring, hvad enten de gik i Mælkestuen eller i Marken. Tidligere plejede man at vænte Sønnen hjem hver Søndag; hans Besøg var ikke altid en Fornøjelse, men dog ofte

en Kilde til Glæde og Solstin for de gamle Folk. Men nu var han borte, og den sørgelige Vinter var kommen; Øjnene slog ikke længer til ved Lys, og Aftenerne vare lange og triste trods Alt, hvad Bessy kunde finde paa. Benjamin skrev heller ikke saa ofte, som han kunde, i det Mindste var det Tanken hos dem Alle tre, skønt hvis en af dem havde sagt det, vilde de Andre have været rede til at forsvare ham. Da Foraaret nærmede sig, og Bessy kunde begynde at plukke de første, fremspirende Blomster, maatte hun sige til sig selv, at hun ikke troede nogensinde at kunne opleve en sørgeligere Vinter. Der var ogsaa foregaaet en stor Forandring med Nathan og hans Kone. Et Aar i Forvejen, medens Benjamin endnu var Genstand for Haab, saa hans Fader og Moder vel ud, men nu vare de blevne mange Aar ældre i Udseende. De saa ud, som om de ikke kunde bære Dagens Byrde, ti Nathan havde hørt daarlige Rygter om sin Søn og havde meddelt dem til Moderen som Noget, der var altfor slet, til at man kunde tro det, og dog vidste han ikke, hvad han skulde sige derom. Da Nathan havde fortalt Esther, hvad han havde hørt, sagde hun:

„Dette maa vi ikke fortælle Pigen. Unge Folks Hjærter kunne let briste, og der kunde let ske en Ulykke, hvis hun fik i sit Hoved, at det var sandt.“ Her var den gamle Kone ved at briste i Graad, men hun overvandt sig og vedblev: „Vi maa ikke tale til hende derom; det er muligt, at han kan komme paa rette Vej endnu, hvis hun vil bevare sin Kærlighed for ham.“

„Det give Gud", udbrød Nathan. „Gud vil tillade det", sagde Esther.

„Highminster er dog et slemt Sted til at lave Historier", sagde hun dernæst. „Jeg har aldrig kendt Magen til saadant et Sted, men Bessy ved Ingenting derom, og hverken Du eller jeg tror derpaa, og det er altid et Gode".

Men skønt de begge sagde, at de ikke troede derpaa, saa de dog sørgmodige og udlevede ud.

Et andet Aar gik hen, en ny Vinter, der var endnu mere sørgelig end den sidste, og endelig i Foraaret kom Benjamin og viste sig at være en slet, fordærvet ung Mand med en vis lav Flothed i sine Manerer og sit Udseende. Straks da han kom ind i Huset med en Mine af Ligegyldighed, som var dels virkelig, dels paatagen, følte hans gamle Forældre en Slags Respekt for ham, som om han ikke var deres Søn; men en virkelig gentleman, men der gik ikke mange Minuter hen, før deres Instinkt sagde dem, at Dannelsen laa kun i det Ydre.

„Hvordan i al Verden har han dog lært at tale", sagde Esther; han bider Ordene over, som om han ikke havde Tunge i Munden. Ja, London er en farlig By; da han rejste derhen, saa han saa godt ud, som Nogen kunde ønske, og nu er hans Hud saa rynket som et gammelt Stykke Pergament."

Bessy mente, at han saa bedre ud end tidligere, da han havde lagt sig et moderne Kindskæg til, og hun blev blussende rød, hver Gang hun tænkte paa det Kys, han havde givet hende, da han

kom ind, og hvilket hun anſaa for et Tegn paa, at han endnu anſaa hende ſom ſin Trolovede. Der var Noget ved ham, ſom ingen af dem ſyntes om, ſkønt de aldrig talte derom, men de vare glade ved, at han holdt ſig rolig paa Gaarden i Stedet for at ſøge ud i Omegnen og til den nærliggende By, hvad han paa ſine tidligere Beſøg plejede at gøre. Hans Fader havde betalt al hans Gæld, for ſaa vidt han kendte den, ſtraks efter at Benjamin var rejſt til London, ſaa at det ikke kunde være Kreditorer, der bevægede ham til at blive hjemme. Han gik ogſaa ud om Morgenen med Faderen og gik omkring i Marken med ham, hvilket betydelig opmuntrede Nathan; det ſyntes virkelig, at Sønnen tilſidſt havde faaet nogen Intereſſe for Landbruget, ti han ſtod rolig og ſaa til, naar Faderen gik omkring og efterſaa ſin Beſætning.

„Det duer ikke," forklarede Nathan ham, „at ſælge ſin Mælk. Folk bryde ſig ikke om, hvad de faa af Mælk, om den er god eller daarlig, blot de faa Maalet fuldt. Nej ſe til det Smør, ſom Beſſy laver; det er mageløſt Smør, og det er dels fordi hun forſtaar ſig paa det, men ogſaa dels fordi her er godt Kvæg. Det er en Fornøjelſe at ſe hendes Kurv, naar den er pakket til Markedet; ja Beſſy er en dygtig Pige. Jeg har undertiden tænkt paa, at Du kunde have Lyſt til at opgive Juraen og tage min gamle Haandtering op, naar Du giftede Dig med hende."

Denne ſidſte Bemærkning var beſtemt til at opmuntre Sønnen, hvis han ſkulde have nogen Lyſt

til at lade Prokuratorbestillingen falde, og Nathan havde noget Haab i denne Henseende, da Benjamin dog aldrig havde tjent Noget ved sit Arbejde, hvilket blev forklaret ved, at han ikke havde Forbindelser. Her var derimod en Gaard med en Kone og Besætning færdig til at afleveres til ham, og Nathan var enig med sig selv om, at hvis Sønnen gik ind herpaa, vilde han aldrig rette en Bebrejdelse imod ham for, hvad der var bleven ødet paa ham for hans Opdragelse. Den gamle Mand ventede derfor med ængstelig Spænding paa, hvilket Svar Sønnen vilde give, og denne syntes ogsaa at være i Forlegenhed med at afgive sit Svar

„Det er sandt, at Prokuratorstillingen er en usikker Levevej; man har ikke synderlig Udsigt til at komme frem deri, med mindre man er kendt af Dommerne og de første Sagførere, og det er jo uheldigt, at Du og Moder ikke have noget Bekendtskab i denne Retning. Men jeg har været saa heldig at træffe en Mand, en Ven kan jeg sige, som virkelig er en rigtig brav Fyr og kender Alverden lige fra Lord-Kansleren og helt nedad; han har tilbudt mig en Part i sin Forretning.“ Her gik det i Staa for Benjamin, da han skulde til nærmere at forklare sig herom.

„Det er ualmindelig venligt af den Mand“, sagde Nathan, „og jeg vilde ønske, jeg kunde takke ham derfor, ti der er ikke Mange, der ville tage en ung Fyr op af Snavset, om jeg saa maa sige, og give ham Halvdelen af sin Formue. De fleste Folk ere tilbøjelige til, naar de have haft lidt Lykke med

sig, at beholde det Altsammen for sig selv. Hvad er den Mands Navn, for det skulde jeg dog ønske at kende?"

„Du forstaar mig ikke rigtig, Fader. Det er vel sandt, hvad Du har sagt; Folk holde ikke meget af at give Halvdelen af deres Vinding bort."

„Men des kønnere er det, naar det sker," mente Nathan.

„Ja, men selv en saa flink Fyr, som min Ven Cavendish holder ikke af at bortgive Halvdelen af sin gode Praksis for Ingenting. Han venter et Ækvivalent."

„Et Ækvivalent," sagde Nathan, „hvad er det? Der ligger dog altid nogen Mening i konstige Ord, men jeg er ikke belæst nok til at vide, hvad det er."

„I dette Tilfælde er det Ækvivalent, som han forlanger for først at afstaa en Del af Forretningen og siden det Hele til mig, tre Hundrede Pund Sterling."

Efterat have sagt dette saa Benjamin fra Siden hen paa Faderen for at se, hvorledes han vilde optage dette, og Faderen lod ikke længe vente paa Svar. Han satte sin Stot fast i Jorden og sagde:

„Ja, saa kan Din kønne Ven gaa hen og hænge sig. Tre Hundrede Pund! Jeg vil lade mig hænge, om jeg veed, hvor jeg skal skaffe dem fra, hvis jeg var saa stor en Nar, at jeg vilde gøre det."

Nathan var nær ved at tabe Vejret af lutter Hæftighed, men hans Søn modtog dette Udbrud i Stilhed, da han havde ventet det, og han begyndte nu igen.

„Jeg havde troet, Sir —"

„Hvorfor siger Du Sir til mig? Er det Dine fine Manerer? Jeg er en ligefrem Mand, der aldrig har søgt at hæve mig over min Stand; jeg har holdt mit Hoved oppe og gjort Ret og Skel imod Enhver, men dette vil jeg ikke kunne gøre meget længer, naar min Søn kommer og forlanger tre Hundrede Pund af mig, ligesom jeg var en Ko, der kunde malkes af den Første den Bedste."

„Godt, Fader," sagde Benjamin med forstilt Aabenhed, „saa er der ikke Andet for mig at gøre end at gøre Alvor af, hvad jeg tidligere har tænkt; jeg maa udvandre."

„Hvad maa Du," spurte Faderen.

„Jeg maa udvandre til Amerika, Indien eller en hvilkensomhelst Koloni, hvor der er Aabning for en ung Mand."

Benjamin havde forbeholdt sig dette som sin sidste Trumf og var sikker paa, at han dermed havde vundet Spillet, men til hans store Overraskelse tog Faderen uden at sige Noget sin Stok, som han havde sat fast i Jorden, og gik nogle Skridt bort, hvorpaa han standsede.

„Det vilde maaske være det Bedste, vi kunde gøre," begyndte han nu, og Benjamin begyndte allerede i sine Tanker at bande over sit Uheld, og det var godt for Nathan, at han ikke saa hen til Sønnen og saa det Blik, denne kastede paa ham. „Men det vilde dog være haardt for Esther og mig, ti hvad enten Du er god eller slet, er Du dog af vort Kød og Blod, vort eneste Barn, og om Du ikke er Alt,

hvad man kunde ønske, er det maaske vor egen Fejl. Din Moder vilde tage sin Død derover, hvis Du tog til Amerika, og Bessy ligeledes, saa meget tænker hun paa Dig."

Disse Ord, der først vare henvendte til Sønnen, gik til Sidst over til en Selvbetragtning, til hvilken Benjamin lyttede af al Magt. Efter et Øjebliks Betænkning vendte Faderen sig om og sagde: „Den Mand, Du nævnte, — jeg vil ikke kalde ham Din Ven, naar han forlanger en slig Hob Penge, — er vel ikke den Eneste, der kunde sætte Dig i Gang. Der findes vel Andre, som vilde gøre det billigere?"

„Der findes Ingen, der tilbyder mig saadanne Fordele;" sagde Benjamin, som nu troede at se Tegn paa Eftergivenhed.

„Godt, saa kan Du sige ham, at hverken Du eller han vil faa tre Hundrede Pund Sterling af mine Penge at se. Jeg vil ikke nægte, at jeg har lagt lidt til Side for en Modgangens Dag, men det er dog ikke saa meget, og en Del af det er bestemt til Bessy, der har været som en Datter for os."

„Men Bessy vil blive Din virkelige Datter en Dag, naar jeg faar et Hjem at bringe hende til," sagde Benjamin, der ikke generede sig ved at sige, hvad han ikke mente. Naar han var sammen med hende og hun saa glad og straalende ud, opførte han sig imod hende, som om de vare Forlovede, men var hun ham ude af Sigte, betragtede han

hende snarere som Middel til at faa Forældrene til at gøre, hvad han vilde.

„Det vil blive en sørgelig Dag for os, den Dag, vi skulle miste hende", sagde den gamle Mand, „men Gud er med os, og han vil maaske tage sig bedre af os i Himlen til den Tid, end stakkels Bessy har kunnet i Nabs-end. Hun hænger ved Dig af sit hele Hjærte. Men, min Dreng, jeg har ikke de tre Hundrede Pund Sterling. Som Du veed, gemmer jeg mine Penge i det gamle Strømpeskaft, indtil der er samlet 50 Lst., og saa bringer jeg dem til Ripon Bank. Den sidste Kvittering, de gav mig i Banken, bringer Summen op lige til 200, og i Strømpeskaftet har jeg ikke over 15 Lst., og jeg mente, at det ene Hundrede Pund skulde være til Bessy, ligesom hun ogsaa skal have Kalven efter den røde Ko, som hun har haft saa megen Fornøjelse af at passe."

Benjamin kastede et hurtigt Blik hen paa sin Fader, hvem han straks mistænkte for, at hvad der her blev sagt, var ikke den fulde Sandhed.

„Jeg kan ikke gøre det," vedblev Faderen, „jeg kan virkelig ikke gøre det, uagtet det næsten ser ud, som om jeg fremskyndede Brylluppet. Der er vel den sorte Kvie endnu til Salgs, og den vil vel give en hel Snes Pund, men en Del deraf vil behøves til Sædekorn; — imidlertid, jeg kan gøre det paa den Maade, at Bessy laaner Dig sine 100 Pund Sterling, naar Du giver hende noget Skriftligt for det. Saa kan Du faa alle de Penge, der ere i Ripon

Bank, og lad os saa se, om ikke Prokuratoren i London vil lade Dig faa en Del af, hvad han tilbød Dig. Jeg vil ikke gøre ham Uret, men Du maa kunne faa en køn lille Part for de Penge. Jeg tror undertiden, at Folk narre Dig. Jeg vil ikke have, at Du skal forurette noget Menneske for saa meget som en Skilling, men jeg synes dog heller ikke om, at Du lader Dig narre."

Disse sidste Ord forklares ved, at nogle af de Regninger, som Faderen havde betalt for Benjamin, vare blevne skrevne om, saaledes at de lød paa forskellige Ting, som Benjamin aldrig havde faaet, men dette havde Sønnen fundet nødvendigt, da han ikke turde lade Faderen vide, hvad han virkelig havde brugt Pengene til. Den gamle Mand havde kunnet se, at nogle af de paa Regningerne opførte Ting vare betalte for dyrt, og han mente, at Sønnen var bleven narret dermed.

Efter nogen Betænkning samtykkede Benjamin i at modtage de to Hundrede Pund Sterling og lovede at anvende dem paa den bedste Maade til at faa en Forretning i Gang for egen Regning. Han havde imidlertid stærk Lyst til ogsaa at faa fat i de 15 Lst. som vare tilbage i Strømpeskaftet. Som Faderens Arving betragtede han i Grunden disse 15 Pund som sin Ejendom, og han var ikke rigtig høflig mod Bessy den Aften, da han sad og tænkte paa, at der var lagt Penge op for hende, og han misundte hende disse Penge. Han tænkte mere paa de 15 Lst., som han ikke skulde have med, end paa de to

Hundrede Pund, ved strængt Arbejde og Sparsomhed fortjente Penge, som saa rundhaandet gaves ham.

Den Aften var Nathan usædvanlig munter. Han følte sig glad og lykkelig ved Tanken om at have hjulpet det unge Par frem ad Vejen til deres Lykke, skønt han havde bragt en stor Del af sin Ejendom som Offer. Den Omstændighed, at han havde bestemt sig til at vise Sønnen Tillid, gjorde denne agtværdigere i Faderens Øjne, og han pintes lidt af den Tanke, at naar Alt gik, som han haabede, saa vilde Benjamin og Bessy sætte Hus langt borte fra Nabs-end.

Mangt et spøgende Ord, som Bessy ikke forstod, henvendtes den Aften til hende af Nathan, som ikke tvivlede om, at Benjamin havde fortalt hende Alt, hvad der var sket, skønt Sandheden var, at Sønnen ikke havde talt et Ord derom til sin Kusine.

Da de gamle Folk vare komne til Sengs, fortalte Nathan sin Kone det Løfte, han havde givet Sønnen, og talte om Sønnens Udsigter til at komme frem, naar han nu fik disse to Hundrede Pund. Stakkels Esther blev straks noget forskrækket ved den pludselige Forandring, der var truffen med Anvendelsen af disse Penge, om hvilken hun altid havde ment, at de vare sikrest i Banken, men hun var rede nok til at lade Benjamin faa dem, naar det var nødvendigt. Hun kunde rigtignok ikke forstaa hvorledes saadan en Sum kunde være nødvendig, men Tanken herom fortrængtes senere af de overordentlig foruroligende Forestillinger, der vaktes hos hende, da hun tænkte sig Benjamin etableret i

London og Bessy der som hans Kone. Denne Tanke bekymrede hende langt mere end Frygten for, at Pengene ikke vare rigtig anvendte, og hun tilbragte Natten under megen Bekymring.

Om Morgenen blev Bessy overrasket, da hun stod og ældede Deig, ved at Esther, der i det Hele røbede megen Uro, begyndte at tale til hende om, at der nu maatte tænkes paa at købe Brød til Huset hos Bageren, hvilket hun ellers aldrig havde ventet vilde ske, saa længe hun levede.

Bessy forsikrede hende, at hun for sit Vedkommende ikke vilde spise Bagerens Brød, og at hun altid vilde kunne levere Brød, der var nok saa godt som det, der maatte købes.

„Ja", sagde Esther, „men jeg kan ikke ælte Dejgen saaledes som tidligere, og naar Du er borte i London, vil det dog være nødvendigt for at købe Brødet."

„Jeg tænker slet ikke paa at rejse til London", sagde Bessy, der blev helt rød blot ved Tanken derom.

„Men vor Benjamin skal være sammen med en stor Prokurator i London, og jeg kan tænke mig, at det ikke varer længe, forinden han kommer for at hente Dig."

„Naa, hvis det er det Hele", sagde Bessy, „saa behøver Du ikke at blive urolig, Tante. Benjamin vil have tyve Planer for endnu, forinden han kommer til Ro, hvad enten det bliver i Ægteskab eller i Forretning. Jeg undrer mig i Grunden ogsaa undertiden over, at jeg bliver ved at tænke paa ham,

ti jeg tror ikke, han tænker paa mig, naar han ikke ser mig; jeg kunde have Lyst til at søge at glemme ham, naar han denne Gang tager bort."

„Men skammer Du dig ikke, Pige, at Du taler saaledes! Han gør jo Alt dette for din Skyld. Det er ikke længer siden end i Gaar, at hau talte til Din Onkel om det og fremsatte sin Plan nok saa net. Men jeg kan jo ikke nægte, min Pige, at det vil blive trist for os, naar baade Du og han ere borte!"

Den gamle Kone begyndte at græde, og Bessy trøstede hende, og nu kom de ind paa Tale om, hvad Fremtiden vilde bringe, og Samtalen sluttede med, at de Begge fandt sig trøstede og den Ene af dem følte sig helt lykkelig.

Nathan kom om Aftenen med Sønnen tilbage fra Highminster, hvor de havde besørget deres Penge-forretninger paa den for den gamle Mand ejendommelige Maade. Det havde været godt for ham, om han havde gjort sig halvt saa megen Umage for at forvisse sig om, hvorvidt Alt det var rigtigt, hvad Sønnen fortalte ham om den tilbudte Part i Forretningen i London, som han gjorde sig for at faa Pengene sendte til London paa den sikreste Maade. Men han tænkte ikke derpaa og kom træt, men tilfreds hjem, vel ikke slet saa glad som den foregaaende Aften, men dog saa rolig som han kunde være Dagen før Sønnen skulde forlade dem. Bessy, som var bleven bevæget ved, hvad Tanten havde fortalt hende om Morgenen om Fætterens Kærlighed til hende og om hans Planer, der skulde føre til Egte-

skab, saa godt ud, og Benjamin tog sig den Frihed mere end en Gang at slaa sine Arme om hende og kysse hende. De gamle Folk lod, som de ikke saa det, og efterhvert som Aftenen gik hen, kom der en vis Sørgmodighed over dem Alle. Bessy søgte at faa Benjamin til at sætte sig nærmest ved Moderen, der længtes efter ham, og hun havde næppe faaet ham sat der, før Moderen tog hans Haand og vedblev at klappe den, idet hun hviskede de kærlige Ord til ham, som hun plejede at henvende til ham i hans Barneaar. Men dette kedede Benjamin. Saa længe han kunde være sammen med Bessy, havde han ikke været søvnig, men nu begyndte han at gabe lydelig. Bessy havde stor Lyst til at give ham en paa Øret, fordi han ikke lod dette være, men hans Moder tog det paa en anden Maade.

„Du er træt, min Dreng", sagde hun, og han greb straks dette Ord, rejste sig op og sagde: „Ja, forbandet træt, nu gaar jeg i Seng." Derpaa forsvandt han med en ligegyldig Hilsen til dem alle Tre.

Den næste Morgen var han næsten vred over, at de vare komne tidlig op for at sige Farvel til ham. Hans Farvel lød omtrent saaledes; „Naa, Godtfolk, naar jeg næste Gang kommer hertil, haaber jeg, at I ville være mere lystige end I ere i Dag. I kunde jo gerne give Møde ved et Ligfølge, saa højtidelige se I ud; man kunde blive helt bange for det. Endogsaa Bessy ser helt hæslig ud imod i Aftes."

Med omtrent slige Ord tog Benjamin Afsked

fra Forældrenes Hus, og de gik til deres Arbejde straks efter at han var rejst. Der var Meget for dem at udrette, ti Meget var blevet forsømt under hans Ophold, men strængt Arbejde blev nu deres Trøst mangen en lang Dag.

I nogen Tid efter at Benjamin var rejst, vare hans Breve, skønt ikke hyppige, fulde af tilfredse Beretninger om, hvorledes det gik ham. Vel var han noget ubestemt i sine Meddelelser, men at det gik godt, blev bestemt sagt. Saa indtraadte der nogle Mellemrum. Brevene blev kortere og vare forandrede i deres Tone. Der var gaaet omtrent et Aar, da Nathan modtog et Brev, som forvirrede og opirrede ham. Der var Noget, som var gaaet forkert, der blev ikke sagt, hvad det var, og Brevet endte med et Forlangende om at faa, hvad Faderen endnu havde opsparet.

Nathan havde ikke haft noget godt Aar. Der havde været Sygdom blandt Kvæget, han havde haft Tab ligesaa vel som Naboerne, og da han maatte købe noget Kvæg for at hjælpe paa sin svækkede Besætning, viste Priserne sig at være højere, end han nogensinde før havde givet. De 15 Pund Sterling, som vare i Behold, da Benjamin rejste, vare formindskede til 3. Før Nathan havde meddelt sin Kone eller Bessy Indholdet af Sønnens Brev, ti de vare paa en Tur til et Marked i en nærliggende By, satte han sig ned og skrev et bestemt afvisende Svar. Benjamin havde faaet sin Del, og han maatte hjælpe sig dermed, som han bedst kunde, ti der var ikke mere.

Brevet var blevet skrevet og afleveret til Postbudet, før Ester og Bessy kom tilbage fra Markedet. De havde haft en behagelig Dag sammen med deres Naboer; Priserne havde været gode, og de vendte hjem i glad Stemning med en hel Del Nyheder, skønt noget trætte. Det varede noget, før de lagde Mærke til, hvor ligegyldig Nathan optog Alt, hvad de havde at fortælle ham, men saa begyndte de og= saa at trænge ind paa ham for at faa ham til at sige, hvad der var i Vejen, ti de mærkede efterhaanden, at det ikke var noget Almindeligt, der forstyrrede ham. Hans Vrede var ikke bleven mindre ved at han havde haft Tid til at tænke over Sagen, og han sagde dem da rent ud, hvad Benjamin havde forlangt. Denne Meddelelse vakte megen Bekymring hos de to Kvinder, og der gik flere Dage hen, før den sædvanlige gode Stemning indfandt sig hos dem igen. Bessy var først til at jage Bekymringen paa Døren; hun kunde ikke forstaa, hvorledes Benjamin allerede kunde trænge til Penge saa kort efter, at han havde faaet den store Sum, men hun mente desuagtet, at han maatte have været i virkelig Trang, naar han kunde have skrevet et sligt Brev til sin Fader. Hun samlede alle de Spareskillinger, som hun havde faaet fra hun var et Barn, og det blev tilsammen to Pund Sterling og fem Shilling og syv Pence. De to Pund og fem Shilling pakkede hun ind i et Brev og sendte dem til Benjamins Adresse i London med følgende Linier:

Fra En, som mener det godt med Dig.

Kære Benjamin! Onkel har mistet to Køer og

en hel Mængde Penge. Han er ikke saa lidt vred, men langt mere urolig. Derfor kommer der ikke mere for Øjeblikket. Jeg haaber, at Du er rask, naar Du modtager dette; her ere vi alle raske. Du er vel ude af Øje, men ikke ude af Sind. Du behøver ikke at betale det tilbage.

Din hengivne Kusine
Elisabeth Rose.

Da dette Brev var kommet vel afsted, begyndte Bessy igen at synge til sit Arbejde. Hun ventede aldrig Svar paa Brevet, men det brød hun sig heller ikke om, ti hun havde fuld Tillid til Postbudet, skønt hun ikke holdt af at lægge et Brev i en Postkasse. Dog længtes hun efter nogle Linier fra Benjamin for at høre nogle kærlige Ord, som hun saa længe havde savnet. Da Uge gik hen efter Uge, uden at der kom Svar, kunde hun ikke tro Andet, end at han var ved at afvikle sine Forretninger i London og selv vilde komme tilbage til Nabs-end for at overbringe sin Tak.

En Dag, da hendes Tante var ovenpaa for at se til Osten, og Onkelen var i Marken, kom Postbudet ind i Køkkenet til Bessy med et Brev. Et Landpostbud plejer at give sig god Tid, og det gjorde Budet ogsaa den Dag, da han begyndte at søge i sin Sæk efter et Brev. „Det er en sær Ting, jeg har til Nathan denne Gang," sagde han; „jeg er bange for, at der er daarlige Nyheder, for det er stemplet med det Mærke, der bruges i Kontoret for „døde Breve."

„Gud hjælpe os", sagde Bessy og satte sig ned

paa en Stol, helt hvid i Ansigtet; hun kom imidlertid snart op igen, tog det ulykkespaaende Brev og stødte Manden ud af Huset, for at Tanten ikke skulde træffe ham. Derpaa løb hun, saa stærkt hun kunde, indtil hun fandt Onkelen og viste ham Brevet.

„Sig mig, Onkel", sagde hun aandeløs, „hvad er dette; er han død?"

Nathans Hænder rystede, og hans Syn slog feil; „tag Du Brevet", sagde han, „og sig mig, hvad det er."

„Det er et Brev, som er skrevet af Dig til Benjamin, og der staar udenpaa, at Vedkommende ikke findes efter den angivne Adresse, saa at det er blevet sendt tilbage igen. Jeg blev saa bange, da jeg saa disse Ord udenpaa."

Nathan havde nu taget Brevet og vendte og drejede det for at finde Noget, der kunde give ham en Forklaring, men han kom til en anden Slutning end Bessy.

„Han er død", sagde han, „Drengen er død, og han har aldrig faaet at vide, hvor bedrøvet jeg har været over, at jeg skrev saa strængt til ham."

Nathan satte sig ned paa Jorden og dækkede sit Ansigt med Hænderne. Det Brev, som han her fik tilbage, var skrevet for at sige Sønnen med venligere Ord og fuldstændigere end første Gang, at han ikke kunde sende de Penge, han forlangte. Og hvis da Benjamin maatte være død, kom den gamle Mand paa den Tanke, at han maatte være sultet ihjel af Mangel paa Penge blandt Fremmede. Nathan kunde ikke sige Andet, end at hans Hjærte var

brudt, og vedblev at holde Hænderne for Øjnene, som om han aldrig ønskede at se Dagens Lys.

Bessy begyndte at trøste ham med, at Benjamin dog ikke kunde være død, men maatte være flyttet, og de dovne Bude havde forsømt at søge ham, men han vilde snart lade høre fra sig igen. Det var rimeligt, at han havde søgt sig et andet Sted, hvor han kunde leve billigere, for Prokuratoren maatte have narret ham.

Under Alt dette fik Bessy Onkelen til at rejse sig op fra den fugtige Jord og bevæge sig lidt, medens hun, bestandig grædende, gentog sin Forklaring om, at Benjamin ikke var død, men kun flyttet. Nathan rystede paa Hovedet og vilde gerne tro det, men han kunde dog ikke ret gaa ind derpaa. Da han kom hjem, saa han dødsyg ud og var glad ved at finde Ro i Sengen. I mange Dage talte hverken han eller Bessy om Brevet, og hun sørgede for at faa Postbudet forklaret, at Brevet var kommet tilbage, fordi Benjamin var flyttet; hun haabede derved at standse al Tale om Fætterens Død.

Efter 8 Dages Forløb kom Nathan igen op, men han saa ud, som om han i de 8 Dage var bleven 10 Aar ældre. Hans Kone skændte dygtig paa ham, fordi han havde været saa uforsigtig at sætte sig ned paa den vaade Jord. Hun begyndte nu ogsaa at blive urolig over Benjamins langvarige Tavshed, og mangen en Gang bad hun sin Mand at forhøre sig om, hvorledes det gik Sønnen. Han vilde først ikke give hende noget bestemt Svar, men lovede tilsidst, at han vilde skrive næste Søndag

Om Søndagen plejede han næmlig atbesørge sine Skriverier, og paa denne Søndag agtede han sig ogsaa til Kirke, hvor han ikke havde været, siden han blev syg. Om Lørdagen tog han imod Konens og Bessys Ønsker til Marked i Highminster; han mente at denne Udflugt vilde gøre ham godt, og han kom træt hjem derfra. Om Aftenen fik han Bessy til at bære en Lygte for sig, da han skulde ud i Stalden at se til en syg Ko. Saa snart de vare komne vel derover, traf han en lille Pakke op af sin Lomme, aabnede den, tog en Strimmel sort Flor ud og bad Bessy sætte det paa hans Søndagshat.

„Det vil være en Trøst for mig", sagde han; „jeg veed, at min Dreng er død og borte, skønt jeg ikke taler om det for ikke at bedrøve Dig og min gamle Kone."

Bessy forsikrede ham sukkende, at hun gerne vilde sætte Floret paa, men at han dog ikke var død.

„Det er meget rigtigt af Dig at sige det, min Pige, og jeg ønsker heller ikke, at andre Folk skulle være af min Mening, men jeg vilde dog gerne bære et lille Stykke Flor til Minde om min Dreng. Jeg kunde have ønsket mig en ny sort Frakke, men saa kunde hun have lagt Mærke til, at det ikke var min Bryllupsfrakke jeg havde paa; et Stykke Flor vil hun aldrig lægge Mærke til, og Du kan saa godt sætte det paa."

Nathan gik altsaa i Kirke med et Stykke Flor om sin Hat saa smalt, som Bessy kunde gøre det; han var bange for, at hans Kone skulde lægge Mærke til dette Tegn paa, at hans Søn var

død, og dog følte han sig pirrelig over, at ingen af hans Naboer lagde Mærke til hans Sørgetegn og spurgte ham om Grunden dertil.

Da der nu gik nogen Tid hen, og Intet hørtes fra Sønnen, blev Uroen i Familien saa levende, at Nathan ikke kunde holde sin Frygt tilbage, men Esther vilde aldeles ikke vide Noget af, at Sønnen kunde være død. Hun forkastede Tanken derom paa den mest bestemte Maade og kunde og vilde ikke .tro, at hendes eneste Barn var død uden at sende hende et Kærlighedstegn til Afsked. Selv om alle naturlige Forbindelsesmidler mellem dem havde været afbrudte i hans yderste Øjeblik, var hun overbevist om, at hendes Kærlighed vilde have bragt et overnaturligt Forbindelsesmiddel til Veje. Nathan kunde undertiden næsten blive glad ved, at hun endnu kunde haabe paa at se Sønnen igen, men mest grublede han dog over, i hvilken Henseende de havde Uret i den Opdragelse, de havde givet Sønnen. Bessy stemte snart med Tanten, snart med Onkelen, men Engstelsen tyngede dog paa hende, og i Løbet af nogle faa Maaneder kom hun til at se flere Aar ældre ud, og det var kun sjældent, at hun lo eller sang.

Det Slag, der havde ramt Husholdningen paa Nabs-end, krævede en hel Omordning. Nathan kunde ikke længer gaa omkring og tage Del i Arbejdet eller have Tilsyn med sine Folk. Esther bekymrede sig ikke længer om sit Mejeri, og hendes svage Syn gjorde det ogsaa vanskeligere for hende, og Bessy maatte være allevegne, snart i Marken, snart i Stal-

den og Mejeriet, og hun passede det Altsammen godt, skønt uden Munterhed. Hun blev derfor ikke bedrøvet, da hendes Onkel en Dag fortalte hende og Tanten, at en af deres Naboer, Job Kirkby, havde tilbudt at forpagte Jorden med Undtagelse af saa meget, som vilde behøves til at holde et Par Køer. Kirkby skulde ikke bruge noget af Lokalerne i Huset, men kun Udhusene. Nathan fandt dette Tilbud godt, da han og Konen dog altid beholdt lidt Sysel, saa at de ikke behøvede hele Dagen at sidde og tænke paa Fortiden, hvilket han frygtede, og Esther var glad ved, at Nathan ikke behøvede længer at passe Marken. Da Esther og Bessy siden talte om Planen, sagde den Førstnævnte:

„Jeg takker Gud for, at dette sker, ti jeg har altid været bange for, at Nathan skulde være bleven nødsaget til at opgive Ejendommen helt, og saa vilde Drengen ikke vide, hvor han skulde finde os, naar han kom tilbage fra Amerika. Jeg veed bestemt, at han er taget til Amerika for at gøre sin Lykke, og Du kan være ganske rolig, min Pige, han vil komme hjem en Gang, naar han har udraset. Det er dog et smukt Ord i den hellige Skrift om den fortabte Søn, der aad Svineføde til en Tid, men siden fik godt Kløver i sin Faders Hus. Jeg tror, at Nathan vil tilgive ham, naar han kommer hjem, og holde af ham, maaske endog mere end jeg vil, da jeg dog aldrig har villet tro paa hans Død. Det vil blive for Nathan det Samme som at staa op til et nyt Liv."

Kirkby overtog altsaa den større Del af den

Jord, der hørte til Nabs-end, og hvad der i Øvrigt var at varetage, var en let Sag for de tre Par villige Hænder med lidt Bistand nu og da. Kirkbys Familie var flink i Omgang. Der var en Søn, en alvorlig, gammel Peberſvend, der var meget punktlig og nøjagtig med ſit Arbejde og ſjældent talte til Nogen. Nathan fik den Tanke, at Job Kirkby havde et godt Øje til Beſſy, og dette foruroligede ham en Del. Det var første Gang han ret maatte gøre det klart for ſig, om Sønnen var død eller ikke, og han opdagede da til ſin ſtore Overraſkelſe, at han ikke ubetinget troede paa Sønnens Død, ſaa at han ikke var helt rolig ved at tænke ſig Beſſy ſom en anden Mands Kone. Job Kirkby havde imidlertid ikke Haſtværk med at erklære ſig, hvis han overhovedet tænkte paa at faa Beſſy, og Nathan ſlog ſig derfor nogenlunde til Ro.

Medens de gamle Folk ſaaledes henlevede deres Tid i haabløs Sorg, var der mange Dage, da Beſſy havde en hel Del at bære ved Onkelens Gnavenhed, men hendes Kærlighed til ham var ſaa rodfæſtet, at hun aldrig tillod ſig at ytre et eneſte haardt eller utaalmodigt Ord, og hun fik ſin Belønning i Bevidſtheden om, at Onkel og Tante elſkede hende og nærede Tillid til hende.

En Dag i Slutningen af November Maaned havde Onkelen været mere end ſædvanlig urimelig imod hende. En af Kirkbys Køer var ſyg, og Beſſy havde hjulpet med at give Dyret varm Øde. Hvis John Kirkby ikke havde været til Stede, vilde Nathan have været den Første til at hjælpe, dels fordi

han var venlig og tjenstvillig imod sine Naboer, dels fordi han mente at være særlig kyndig i Dyrlægekonsten, men da John var i Stalden, og Bessy hjalp med, vilde Nathan ikke have Noget at gøre dermed og mente, at Dyret ikke fejlede Noget, og at Drengene og Pigerne altid mente, at der var Noget i Vejen, skønt der i Virkeligheden ikke var.

Da Bessy havde hentet Mælken fra deres egne Køer, henimod Kl. 5½, sagde Nathan til hende, at hun skulde lukke Døren og ikke løbe omkring og befatte sig med andre Folks Sager. Bessy holdt ikke af dette, men satte sig rolig til sin Aftensmad, og da Nathan senere gjorde sin sædvanlige Runde mellem Kl. 8 og 9 for at se, om Alting var i Orden omkring Huset, undskyldte Esther ham med, at han igen havde et af sine Anfald af Gigt, der gjorde ham saa bitter.

Efterat de sorgfulde Tider vare komne over Huset, var det blevet Skik, at Nathan om Aftenen læste et Kapitel af Bibelen højt for de Andre. Han læste ikke meget flydende og standsede ofte ved Ord, som han ikke ret forstod, men dog fandt de enlige Forældre Trøst i denne Læsning; den bragte dem nærmere til Gud, befriede dem fra denne Verdens Bekymringer og førte dem ind i en Fremtid, der vilde give dem Hvile og Tryghed. Paa denne stille Aften sad Nathan ved Bordet og læste, Esther paa den anden Side af Ildstedet, og Bessy havde taget Plads ligeoverfor Vinduet og Døren. I et Øjeblik, da hendes Øjne uvilkaarlig vare henvendte paa Døren,

saa hun Træklinken bevæge sig uden Støj, som om Nogen udenfra prøvede at aabne Døren.

Bessy for sammen og saa nøje til; men Døren bevægede sig ikke, og hun mente da, at Bevægelsen maatte være sket ved, at Klinken ikke var kommen paa sit rette Sted, da hendes Onkel sidst kom ind ad Døren. Hun var imidlertid bleven urolig og saa ud af Vinduet, før hun gik op paa sit Værelse, men der var Intet at se eller høre.

Indgangen til Huset var gennem en Forstue, over hvilken Ægteparret havde sit Soveværelse. Til Venstre for Forstuen laa et lille Værelse, der var Esthers og Bessys Stolthed, og som var pyntet med en Dragkiste, broget Porcelæn og et lyst Gulvtæppe, hvilket dog Altsammen ikke gjorde Værelset hyggeligt. Over dette Værelse laa det Sovekammer, som Benjamin havde brugt, da han var Dreng, og naar han siden kom hjem i Besøg. Det holdtes endnu stedse i Stand til at modtage ham. Her stod den Seng, i hvilken Ingen havde sovet, siden han sidst var hjemme, for 8 a 9 Aar siden, og det var ikke sjældent, at Moderen kom herop for at holde Værelset i Orden; dette skete dog kun, naar Manden var fraværende, og hun talte heller ikke til Bessy om det, skønt denne vidste Besked dermed og gerne græd, naar hun hørte Tanten rydde op i Kammeret. Fra Forstuen førte desuden en Dør ind til Køkkenet og en anden Dør til Trappen, hvorunder der var et Rum, hvori forskellige Genstande opbevaredes; paa den anden Side af dette Rum laa Mælkestuen, over hvilken Bessys Værelse laa. Der fandtes hverken

Skodder eller Rullegardiner for noget af Vinduerne, hverken i Stuen eller ovenpaa.

Kl. 9 den Aften, om hvilken her tales, vare de Alle gaaede til Hvile, og det var endda senere end sædvanligt, ti det ansaaes for en Overflødighed, at brænde Lys om Aftenen. Denne Aften kunde Bessy ikke falde i Søvn, skønt hun ellers plejede at ligge i en dyb Søvn 5 Minutter efter at hun havde lagt sig. Hun tænkte paa den syge Ko, og frygtede for, at Sygdommen skulde smitte deres egne Køer, og hun kunde heller ikke forjage Tanken om den Maade, hvorpaa Dørklinken bevægede sig; hun var aldeles overbevist om, at hun virkelig havde seet denne Bevægelse, og ønskede, at det ikke var skeet, medens hendes Onkel læste op af Bibelen, ti da vilde hun straks have gaaet til Døren og set, hvad det var. Hendes Tanker dvælede ved overnaturlige Midler og vandrede derfra til Benjamin, hendes Fætter og Legekammerat, hvem hun for længe siden havde betragtet som død; hun havde for længe siden tilgivet ham al den Uret, han havde gjort hende, og hun mindedes ham kun som det uskyldige Barn, den raske Dreng, den smukke, unge Mand. Hvis John Kirkby nogensinde havde vist sig opmærksom mod Bessy, vilde hendes første Tanke have været at sammenligne hans af strængt Arbejde medtagne Udseende med Benjamins Ansigt og Figur, som hun saa levende mindedes og dog aldrig ventede at se oftere. Under Paavirkning af saadanne Tanker blev hun urolig; og det varede Noget, før Søvnen indfandt sig.

Hun vaagnede pludselig og for op i Sengen,

idet hun blev sig bevidst, at hun havde hørt en usædvanlig Støj; den kom fra hendes Onkels Værelse, men i et Par Minuter hørte hun Intet. Derpaa hørte hun Onklen aabne sin Dør og gaa ned ad Trappen med hastige Trin; hun troede nu, at Tanten var bleven syg, sprang hastig ud af Sengen, tog nogle Klæder paa sig og havde just aabnet Døren, da hun hørte, at Døren ud til Gaarden blev aabnet, at flere Folk kom ind, og at der blev vekslet nogle hæftige Ord med dæmpede Stemmer. Nu forstod hun Alt. Huset laa ensomt, hendes Onkel havde Ord for at være velstaaende, og Folkene maatte være komne ind under Paaskud af at have spurgt om Vej eller paa anden Maade givet sig et Ærinde. Hun mindedes nu, at John Kirkbys Ko var syg, og at her blev holdt Vagt ved den, og hun gik derfor hen til Vinduet, kom ud af dette, lod sig glide ned ad det skraatliggende Tag og løb med bare Fødder hen til Stalden.

„John, John, for Guds Skyld, kom straks! Der er Røvere i Huset, og Onkel og Tante ville blive myrdede", hviskede hun med en af Skræk bevæget Stemme ind til de Folk, der holdt Vagt. Døren til Stalden blev øjeblikkelig aabnet, og hun saa her John Kirkby og Dyrlægen. Hun gentog for dem sine Ord med halvt forstaaelige Forklaringer af, hvorledes hun havde opfattet Tilstanden i Huset.

„Er Døren til Gaarden aaben", sagde John, der i det Samme greb en Høfork, medens Doktoren væbnede sig med et andet Redskab, „saa antager jeg,

det er bedst vi gaa lige til Døren og fange dem Alle-sammen paa en Gang".

Bessy kunde ikke sige Andet, end at de blot skulde løbe, og idet hun greb fat i Kirkbyes Arm, trak hun ham afsted med sig, og det varede kun et Øjeblik, saa havde de naaet Døren og gik ind. Ved Hjælp af den Lygte, de havde bragt med fra Stalden, kunde Bessy straks se Onklen udstrakt og hjælpeløs paa Køkkengulvet, og hun søgte lige hen til ham, da hun ikke troede sin Tante udsat for nogen umiddelbar Fare, skønt hun hørte Stemmer og Støj af Fodtrin ovenpaa.

Paa Kirkbys Opfordring lukkede Dyrlægen Døren i Laas og puttede Nøglen i sin Lomme, skønt Ingen af dem vidste, hvor mange Mænd der var i Huset; de vare straks paa det Rene med, at der vilde blive gjort en fortvivlet Modstand, men de nærede ingen Frygt.

Bessy knælede ned ved Siden af sin Onkel, der endnu var uden Bevidsthed; hun fik en Pude lagt under hans Hoved og længtes efter at komme ud i det bagerste Køkken for at faa noget Vand, men hun følte sig ligesom bunden til Stedet ved at høre den hæftige Brydekamp, der foregik ved Siden af, hvor Forbandelser og Slag vekslede med hinanden. Det var aldeles mørkt omkring hende, og dog kom der en pludselig Skræk over hende, da hun, uden ret at kunne forstaa, hvorledes det gik til, mærkede, at der var Nogen ved Siden af hende ligesaa stille som hun. Hun kunde ikke tage Fejl af den gamle Mands Aandedræt; det var en Anden, der var i Køkkenet,

og sandsynligvis en af Røverne, som var kommen for at passe paa den gamle Mand og maaske dræbe ham, hvis han kom til sig selv. Bessy sagde imidlertid til sig selv, at denne fremmede Mand for sin egen Skyld maatte holde sig rolig, da han dog ikke kunde komme ud af Døren, og dog gøs hun ved Tanken om, at han maatte befinde sig ved Siden af hende, stille som Graven, med frygtelige Planer i sit Hoved, maaske med et stærkere Syn end hendes, saa at han kunde se hende tydelig. Kampen ovenpaa vedblev; man hørte Lyden af Slag og Trampen med Fødderne, men nu og da var der en Pavse, under hvilken de Kæmpende trak Vejret, og under en af disse Pavser følte Bessy, at Nogen bevægede sig ved Siden af hende. Bevægelsen hørte dog straks op igen, men fornyedes atter, hvilket hun tydelig kunde mærke paa Luftens Bevægelse. Hun var nu sikker paa, at den, der havde været i Nærheden af hende, langsomt og stille bevægede sig henimod den indre Dør, der førte op til Trappen. Den Tanke opstod nu hos hende, at han vilde forene sig med de andre Forbrydere, og hun sprang derfor op med et højt Skrig; men ligesom hun kom hen til Gangen, saa hun ved det svage Lys, der kom ned fra de øverste Værelser, at en Mand blev kastet ned ad Trappen med en saadan Voldsomhed, at han faldt næsten lige ned for hendes Fødder, og i det samme Øjeblik forsvandt den mørke, snigende Skikkelse og gik ind i Aflukket under Trappen. Bessy gav sig ikke Tid til at undre sig over, hvad han vilde der, eller om det havde været hans Hensigt at hjælpe de Andre eller

ikke; hun forstod kun, at han var en af Fjenderne, og sprang derfor hen og lukkede Døren til Aflukket i Laas. Nu blev hun staaende og fik et Anfald af Svimmelhed ved Tanken om, at den Mand, der var bleven kastet ned ad Trappen, kunde være John Kirkby eller Dyrlægen. Hvis det var en af dem, hvad vilde der da blive af den Anden, af hendes Onkel, hendes Tante og hende selv? Hendes Frygt blev dog snart forjaget, ti straks efter kom de to Forsvarere langsomt ned ad Trappen og slæbte en vild, fortvivlet Mand med sig, der var bleven ude af Stand til længer at gøre Ondt ved nogle skrækkelige Slag i Ansigtet. John og Dyrlægen saa dog ikke meget bedre ud.

„Tag Eder i Agt", sagde Bessy, „der ligger et Menneske lige ved Foden af Trappen, og jeg veed ikke, om han er død eller levende, og Onkel ligger paa Gulvet der henne".

De standsede et Øjeblik og saa, at Røveren paa Gulvet begyndte at røre sig. Paa Johns Opfordring løb Bessy nu over til Stalden for at hente et Reb til at binde de to Røvere med, og da hun kom tilbage, var der lidt lysere i Rummet, da der var blevet rørt op i Ilden.

„Den Fyr ser ud til at have faaet et Ben brækket", sagde John, idet han pegede paa den Mand, der laa paa Gulvet, men det hindrede ham ikke i at binde Manden saa stærkt, han kunde, og det Samme skete med den anden Mand.

„Jeg er ikke rigtig glad ved at lade Dig være alene med ham", sagde John, „skønt han ikke kan

røre sig, hvis han kommer til sig selv; men vi ville dog først lukke den anden Fyr ind i et sikkert Rum, og saa skulle vi komme tilbage og faa den Anden ud af Huset. Bessy saa hen paa den Røver, hvem de først vilde have ud, og blev saa forfærdet over hans vilde og hadefulde Udseende, at hun i det Øjeblik ikke turde sige, at en af hans Medskyldige endnu var i Huset, idet hun tænkte sig Muligheden af, at den indelukkede Mand kunde sprænge Døren til Aflukket og begynde Kampen igen. Hun bad derfor kun John om ikke at blive for længe borte, da hun var bange for at være alene med den bundne Mand.

Saa snart de vare gaaede ud, gik Bessy hen til Onklen, der syntes at aande lidt lettere, og ved Ilden fra Arnestedet kunde hun se, at han havde faaet et Slag paa Hovedet, hvor der saas et aabent, blødende Saar. Bessy vædede det med noget koldt Vand og tændte derpaa et Lys for at gaa op at se til Tanten, da hun, ligesom hun gik forbi det Aflukke, hvor den ene Røver var indelukket, hørte en Stemme hviske: „Bessy, Bessy!“

Hun kunde ikke straks forstaa, hvorfra denne Hviskten kom, men kort efter gentoges den med Tilføjning af de Ord: „For Guds Skyld, lad mig komme ud“.

Bessy vilde tale, men formaaede det ikke, og kort efter hørtes med den samme indtrængende Stemme:

„Bessy! De ville snart være tilbage igen; lad mig komme ud for Guds Skyld, lad mig komme

ud!" Og til samme Tid begyndte han at sparke hæftig imod Døren til Aflukket.

Bessy troede nu at kende Stemmen og sagde rystende: „Hvem er De?"

„Benjamin", lød Svaret med Tilføjelse af en fræk Ed. „Lad mig komme ud, og jeg skal snart forsvinde og aldrig komme tilbage til England igen, og saa kan Du beholde alle Faders Penge".

„Tror Du, at jeg bekymrer mig om dem", svarede Bessy, idet hun famlede efter Laasen; „jeg vilde ønske, at der ikke fandtes Penge i Verden, ti saa vilde det ikke være kommet saa vidt med Dig. — Saa, nu er Du fri, og jeg haaber, at jeg aldrig skal se Dit Ansigt igen. Jeg skulde aldrig have ladet Dig komme ud, naar jeg ikke var bange for, at Du ved at blive her vilde dræbe Dine Forældre, hvis Du ikke allerede har dræbt dem".

Før hun endnu havde faaet sagt de sidste Ord, var han forsvunden i Mørket, og Bessy maatte nu give sig Luft ved en bitter Graad, men det varede ikke længe, forinden hun igen gik ind til sin Onkel, hvem hun til sin Overraskelse hørte sige, at hun skulde hjælpe ham op ad Trappen.

Dette var imidlertid ikke nogen let Sag, og hun var overvældende træt, da Kirkby og Dyrlægen kom tilbage, og de gik nu alle op til Onklen og Tanten. Den Sidste laa besvimet paa Sengen, og Onklen sad ved Siden af den i en saa nedbrudt Tilstand, at Bessy et Øjeblik frygtede, at det snart vilde være forbi med dem begge. Men John opmuntrede hende og fik den gamle Mand bragt i

Seng, medens Bessy syslede med Tanten. Derpaa gik John ned for at søge efter lidt Genever, som han gav de gamle Folk med lidt varmt Vand."

„Nu maa jeg gaa", sagde John; „vi have maattet stoppe Munden paa den ene Mand, for han skældte os Alle ud, og jeg maa nu se at faa dem begge afsted."

„Bryd Dig aldrig om, hvad han siger", sagde Bessy, der nu blev greben af Frygt for, at Benjamins Medskyldige skulde angive ham. „Folk af den Slags ville altid have Andre med ind i Ulykken; jeg er glad ved, at I have stoppet Munden paa ham".

John sagde nu, at han vilde sadle en Hest for at hente Politiet og en Doktor til Esther og Nathan, og Bessy lyste nu John og Dyrlægen ud af Huset og lukkede straks Yderdøren i Laas af Frygt for, at hun skulde faa Benjamin at se luskende om i Nærheden. Da hun kom tilbage, blev de to gamle Folk stille, men Esther havde nærmet sig Nathan og lagt sin Arm omkring hans Hals, medens Nathan laa ubevægelig og næsten ubevidst om, hvad der foregik.

Efter som Tiden gik hen, sagde Esther et enkelt Ord, men fra Nathan hørtes Intet, og hele den øvrige Del af Natten gik Bessy omkring som bedøvet, uden dog at undlade at pleje det gamle Par saa godt, hun kunde. Den November Morgen blev længe borte, og da Doktoren kom omtrent Kl. 8, var der ingen Forandring at se i de gamle Folks Tilstand.

Saa vidt som Bessy af Johns Forklaring, da han kom tilbage, forstod, var der Ingen, som vidste, at en tredje Indbrudstyv havde været til Stede, og hun følte sig herved befriet for en stor Del af den feberagtige Frygt, der hele Natten havde lammet alle hendes Sanser. Hun var næsten sikker paa, at hendes Onkel og maaske ogsaa Tanten havde genkendt Benjamin, men det var dog ogsaa muligt, at det ikke var Tilfældet, og ingen menneskelig Magt skulde faa Hemmeligheden fra hende, ligesom hun lovede sig selv, at hun ikke ved et Ord vilde røbe, hvad hun vidste om den tredje Mand.

Doktoren undersøgte Esther og Nathan og gjorde nogle Spørgsmaal, som Esther besvarede kort og uvillig og, medens Nathan ikke sagde et Ord lukkede sine Øjne, som om Synet af en Fremmed var smærteligt for ham. Til Gengæld afgav Bessy al den Forklaring til Doktoren, som hun kunde, og fulgte ham derpaa ned ad Trappen. Her fandt de John, der havde bragt lidt Orden til Veje og gjort Ild paa og forklarede dem, at han som en gammel Pebersvend forstod sig paa den Slags Ting.

Doktoren sagde nu, at det var godt for den gamle Mand, at Saaret var kommet til at bløde, da der ellers let kunde være gaaet Betændelse i det, og han straks skulde sende Noget at vaske det med og en beroligende Medicin, hvorhos han paalagde Bessy at sørge for, at de gamle Folk ikke maatte staa op den Dag. Efter Doktorens Erklæring var der ikke Fare for, at Esther og Nathan skulde dø af den Nats Begivenheder, men de vilde behøve en

Del Pleje for at komme sig. Bessy modtog disse Forklaringer med en vis Glæde og tillige næsten med et Ønske om, at det havde været anderledes, og at baade hun og de to Gamle med det Samme kunde være blevne bragte til Hvile paa Kirkegaarden, saaledes stillede Livet sig nu for hende, saa gruopvækkende var Mindet om den Stemme, hun havde hørt fra den i Aflukket indespærrede Mand.

Frokosten blev den Dag gjort i Stand af John, og Bessy var næsten urolig ved, at han lod Doktoren blive og tage en Kop Te; hun ønskede dem Alle borte, at hun kunde være alene med sine Tanker. Hun mærkede ikke, at det skete for hendes Skyld, og at John kun ønskede derved at faa en Lejlighed til at faa hende til at tage Del i Frokosten, da han ynkedes over hende, saa fortvivlet, som hun saa ud.

„Jeg har sørget for, at Køerne ere blevne malkede", sagde han, „og jeg tænker just nu paa, hvad det var for en Lykke, at den Ko var syg netop i Nat. De to Tyve vilde snart have gjort Kaal paa de to Gamle, hvis Du ikke havde hentet os, og det var endda haardt nok for os at faa Bugt med de Gavtyve. Den Ene af dem vil da ogsaa beholde et Mærke deraf saa længe, han lever, vil han ikke, Doktor?"

„Han vil næppe være i Stand til at staa paa sit Ben, naar han skal for Retten i York, og det vil vel gaa for sig om en fjorten Dage".

„Det vil det nok, og det minder mig om, at Du vil have at give Møde som Vidne, Bessy. Po-

litibetjenten bad mig ſige det til Dig. Men Du behøver ikke at være bange; det vil ikke ſtaa længe paa, men det vil heller ikke være videre behageligt. Du vil have at ſvare paa alle mulige Spørgsmaal, og medens Du er inde i York, kan min Søſter Jane være hos de gamle Folk, og jeg ſkal føre Dig til Byen og tilbage igen".

Beſſy blev hvid af Skræk ved at høre dette. Hun frygtede nu for, at hun ſkulde blive nødt til at ſige, at Benjamin havde været med ved Overfaldet, og det var desuden muligt, at han forinden blev greben, men hun blev igen roligere, da John ſagde hende, at hun kun ſkulde ſvare paa de Spørgsmaal, der rettedes til hende, og ikke ſige mere, end der var højſt nødvendigt; da hun var kendt, kunde hun desuden være ſikker paa, at Underſøgelſen for hendes Vedkommende vilde blive ſaa lidet ængſtende ſom mulig.

De førte altſaa ind til Byen, og da de kom tilbage, var Beſſy ſaa anſtrængt, at hun næppe forſtod, hvor godt hun var ſluppen derfra, medens John var glad over, at der var fremkommet nok til at faa de to Mænd dømte, uden at det var nødvendigt at tilkalde Eſther og Nathan.

Jane Kirkby blev i Huſet hos Beſſy i en Uges Tid og var til ſtor Trøſt for hende; uden Janes Selſkab vilde Beſſy undertiden have frygtet for, at hun ſkulde have miſtet Forſtanden, ſaaledes var hun greben af hin Nats Begivenheder. Hendes Onkel kunde imod ſin Vilje ikke undgaa beſtandig at minde hende om, hvad der var ſket, ti hans Anſigt havde

fra hin Nat antaget et ubeskriveligt Udtryk af Smærte, skønt hans Træk vare blevne mere haarde, Tanten var mildere stemt i sin Sorg, men det var let at se, at hendes Hjærte blødte; hun vandt hurtigere Kræfter end hendes Mand, men efterhaanden som hun vandt i Styrke, aftog Synet mere og mere. Ved enhver Lejlighed, hvor Bessy turde gøre det uden Frygt for at vække deres Mistanke om, at hun vidste Noget, fortalte hun dem, at man kun havde opdaget to Mænd som Skyldige i Indbrudet, og de vare helt fremmede i Egnen. Hendes Onkel vilde aldrig have rettet noget Spørgsmaal til hende, selv om hun havde tiet helt stille om, hvad der var sket, men hun lagde Mærke til, hvorledes hans Øjne vandt i Livlighed, naar hun kom hjem fra et eller andet Sted, hvor det kunde væntes, at hun havde hørt Noget om, at Benjamin var mistænkt eller grebben; hun skyndte sig da altid med at fortælle Alt, hvad hun havde hørt, og hun var taknæmlig for, at Dagene gik hen, uden at Noget hørtes om ham, ti Frygten för Opdagelse blev derved mindre og mindre.

Med hver Dag der svandt, fik Bessy mere Grund til at tro, at hendes Tante vidste mere, end det først syntes. Der var noget saa Ydmygt og Rørende i Esthers Maade at søge sin Husbond paa, naar hun i sin Blindhed famlede efter ham, og i hendes stille Stræben efter at trøste ham i hans Engstelse, som Bessy nu følte, at Tanten delte. Tanten plejede da under Taarer at gentage for Onklen Skriftsprog, som hun havde hørt i Kirken i lyk-

keligere Dage, og som hun trode vilde trøste ham. Men dog blev Onklen med hver Dag mere sørgmodig.

Tre eller fire Dage før Retten skulde holdes i York, kom der Tilsigelse til de gamle Folk om at give Møde. Bessy og hendes Venner kunde ikke forstaa dette, ti Tilsigelsen til hende var kommen langt tidligere, og der blev den Gang sagt, at hvad hun og John havde at sige, var nok til at faa Forbryderne dømte. Men Sagen forholdt sig desværre saaledes, at den Sagfører, som blev anvendt til at forsvare Fangerne, havde hørt af dem, at de havde haft en 3dje Mand med sig og hvem denne var, og det var Sagførerens Pligt om mulig at formindske de Anklagedes Skyld ved at bevise, at de kun vare Redskaber i en Andens Haand, der ved sit Kendskab til Husets Indre og Beboernes Sædvaner havde været Lederen for Indbrudet. For at bevise dette var det nødvendigt at forhøre Forældrene, der efter Fangernes Udsagn maatte have genkendt deres Søn paa Stemmen. Ingen vidste nemlig, at Bessy ligeledes kunde være Vidne i dette Punkt, og da man antog, at Benjamin var sluppen bort fra England, viste Fangerne intet Forræderi imod ham ved at drage ham med ind i Sagen.

Dagen før Retten skulde holdes kom de to gamle Folk trætte og urolige til York, ledsagede af John og Bessy. Nathan var fremdeles saa tilbageholden, at Bessy ikke havde nogen Anelse om, hvad der foregik i hans Sind, og han syntes næppe at mærke de Kærtegn, som hans Kone ødslede paa ham.

Esther gik næsten i Barndom, saaledes glemte hun sig selv i sin Stræben efter at vise sin Kærlighed til Nathan; hun syntes helt at have glemt, hvad Sagen drejede sig om, og havde kun Tanke for at faa Nathan til ligeledes at glemme sin Sorg.

Endnu om Morgenen, da Retten skulde holdes, haabede Bessy, at Domstolen vilde undlade at vise den Grusomhed at tilkalde det gamle Par, men det skete dog. Sagføreren for de Anklagede saa halvt undskyldende hen til Dommeren, da den graahaarede, af Sorg udtærede Nathan Huntroyd blev kaldt frem for at afgive sit Vidnesbyrd, og bemærkede, at det af Hensyn til Fangerne havde været nødvendigt at tilsige Folk, som han kunde have ønsket at lade være i Fred.

Den gamle Dommer bad ham imidlertid at gaa videre med Sagen, da Rettens Gang krævede det, men hans Hænder skælvede, da han saa Nathan gøre sig i Stand til at svare paa de Spørgsmaal, hvis Indhold han kunde gætte sig til.

„Deres Navn er Nathan Huntroyd?"

„Saaledes heder jeg."

„De boer i Nabs-end?"

„Det gør jeg."

„Husker De Natten til den 12te November?"

„Ja!"

„De blev vækket den Nat ved en Støj. Hvad var det?"

Den gamle Mands Øjne fæstede sig paa Spørgeren med et Blik, som denne aldrig har glemt siden.

„Der blev kastet Sten op imod Vinduet."
„Hørte De det først?"
„Nej."
„Hvorledes vaagnede De da?"
„Hun vækkede mig."
„Og De hørte da begge, at Stenene bleve kastede op. Hørte De ellers Intet?"
Her indtraadte en lang Pavse, og tilsidst svarede Nathan Ja.
„Hvad var det?"
„Vor Benjamin bad os om at lade ham komme ind; i det Mindste sagde hun, at det var ham."
„Og trode De ikke ogsaa, at det var ham?"
„Jeg sagde til hende, at hun skulde lægge sig til at sove og ikke tro, at enhver Drukkenboldt, der kom forbi, var vor Benjamin, for han var død og borte."
„Og hvad gjorde hun?"
„Hun sagde, at hun havde hørt Benjamin, før hun var rigtig vaagen, og havde hørt ham bede om at komme ind; men jeg sagde til hende, at hun ikke skulde bryde sig om, hvad hun drømte, men lægge sig til at sove igen.
„Gjorde hun da dette?"
Her tøvede Nathan længe med at svare, men tilsidst svarede han Nej.
„Hvad gjorde De saa? (Hr. Dommer, jeg er nødsaget til at stille disse smærtelige Spørgsmaal)."
„Jeg saa, at hun ikke kunde holde sig rolig; hun har altid troet, at han vilde komme tilbage lig den tabte Søn i Evangeliet. Hun sagde, at hvis

jeg ikke vilde staa op, saa vilde hun, og saa hørte jeg ogsaa en Stemme. Ja, jeg er nu ikke rigtig rask, mine Herrer, og jeg ryster lidt. Der var En, der sagde: „Fader, Moder, jeg er herude, og jeg fryser, ville I ikke lade mig komme ind?“"

„Og den Stemme var?“

„Den var ligesom vor Benjamins. Jeg ser, hvad De vil, min gode Herre, og jeg vil sige Dem Sandheden, skønt det er nærved at dræbe mig at skulle udtale den. Jeg siger ikke, at det var vor Benjamin, der talte, vil De lægge Mærke til det; jeg siger kun, at det lignede — —“

„Det er Alt, hvad der behøves, min gode Mand. Og da De havde hørt det, gik De ned og aabnede Døren for de to Fanger, der staa her, og for en 3die Mand?“

Hertil gav Nathan et Nik, og saa blev Esther Huntroyd kaldt frem.

Forsamlingen saa en Kone med et mildt, udtæret Ansigt med Øjne, der øjensynlig vare blinde, komme frem og hilse ærbødig for de Mange, hun ikke kunde se.

Sagføreren gjorde igen en Undskyldning for, at han maatte genoptage Spørgsmaalene, men Dommeren svarede i sin Bevægelse Intet, og Juryens Medlemmer saa urolig hen til de Anklagedes Forsvarer; denne mærkede, at han let kunde gaa for vidt, og vække Uvilje imod dem, han skulde forsvare, men et Par Spørgsmaal maatte han dog stille. Idet han derfor hurtig gentog Hovedindholdet af, hvad han havde hørt fra Nathan, sagde han:

„De trode, at det var Deres Søn, som bad om at maatte komme ind?"

„Ja! Vor Benjamin kom hjem, det er sikkert nok, men Gud maa vide, hvor han nu er."

Hun vendte Hovedet til Siden, som om hun lyttede efter, om hendes Barn var der til Stede.

„Ja, han kom hjem den Nat; og gik Deres Mand ned for at lukke ham ind?"

„Det tror jeg nok han gjorde; der var en stærk Støj med Folk nedenunder."

„Og hørte De Deres Søn Benjamins Stemme blandt de Andres?"

„Spørger De for at gøre ham noget Ondt," spurgte Esther nu, der mere og mere begyndte at forstaa Sagen.

„Det er ikke min Agt. Jeg tror, han har forladt England, saa at der kan ikke gøres ham nogen Skade ved, hvad De har at svare. De siger, at De hørte Deres Søns Stemme?"

„Ja, det gjorde jeg rigtignok."

„Og der kom nogle Mænd op ad Trappen; hvad sagde de?"

„De spurgte, hvor Nathan gemte sin Strømpe."

„Og sagde De dem det?"

„Nej, for jeg vidste, at Nathan ikke vilde synes om det."

„Hvad sagde De da?"

Her begyndte Esther at blive urolig, da hun mærkede, at der kunde være Fare ved at sige Noget.

„Jeg raabte paa Bessy, det er min Broderdatter."

„Og hørte De Nogen raabe nedenfra op ad Trappen?"

Hun saa bønfaldende hen imod Spørgeren, men sagde Intet.

„Mine Herrer Medlemmer af Juryen," sagde nu Sagføreren; „jeg ønsker at henlede Deres særlige Opmærksomhed paa denne Omstændighed: hun indrømmer, at hun hørte Nogen raabe nedenfra op ad Trappen til de to Andre ovenpaa. Hvad raabte han? Det er det sidste Spørgsmaal, jeg skal ulejlige Dem med. Hvad sagde den 3dje Mand, der var bleven nedenfor Trappen?"

Ved dette Spørgsmaal kom Esther i stærk Bevægelse; hun aabnede Munden to eller tre Gange for at tale, hun strakte bønfaldende sine Hænder ud, men hun kunde Intet sige og faldt om i Armene paa dem, der stod hos hende.

Nathan kom nu frem og sagde:

„Hr. Dommer! En Kvinde har bragt Dem til Verden, og det er en Skænsel at behandle en Moder saaledes. Det var min Søn, mit eneste Barn, der kaldte paa os, for at vi skulde aabne Døren, og som raabte til de Andre, at de skulde stoppe Munden paa den gamle Kone, da hun vilde raabe paa sin Søsterdatter om Hjælp. Og nu har De Sandheden, den hele Sandhed, og jeg overlader til Gud at dømme Dem for den Maade, hvorpaa De har faaet den."

Før den Dag var forbi, laa Moderen paa sin Dødsseng.

En ordanrorde Dam.

Af

Mrs. C. E. Gaskell.

I.

De Minder, der endnu bevares i det nordlige Wales om Owen Glendower, have altid udøvet en stor Tiltrækningskraft paa den, der har nedskrevet den følgende Fortælling, og jeg kan fuldstændig gaa op i den Følelse, hvormed Bonden i Wales betragter Owen som en af Landets berømteste Mænd. Der var stor Glæde i Fyrstendømmet for nogle Aar siden, da der i Oxford blev udsat en Præmie af Universitetet for et Digt om Owen Glendower, og Beboerne i Wales betragtede dette med Rette som en Forherligelse af deres Nation.

Glendower har Ry blandt sine Landsmænd ikke alene for sin Fædrelandskærlighed, men ogsaa for sin Troldomsmagt, og blandt de mange Sagn om ham er der eet, der har givet denne Fortælling dens Navn. Da Sir David Gam søgte at dræbe Owen i Machynleh, var der blandt Gams Ledsagere en Mand, som Owen aldrig havde ventet at skulle se blandt sine Modstandere; det var Rhys ap Gryfydd, der var Owens Slægtning og Ven. Sir David Gam kunde faa Tilgivelse, men denne kunde aldrig

gives til den Mand, hvem Owen havde elsket og som nu forraadte ham. Owen vilde imidlertid ikke dræbe ham, han lod Rhys leve til Foragt og Afsky for sine Landsmænd og som et Bytte for det bitreste Samvittighedsnag. Kainsmærket hvilede paa ham. Men før Rhys gik bort, og medens han endnu stod som en skyldtynget Fange ligeoverfor Owen, udtalte denne en Dom over ham og hans Æt:

„Jeg fordømmer Dig til at leve, fordi jeg veed, at Du vil bønfalde om Døden. Du skal leve ud over Menneskets naturlige Levetid til Foragt for alle gode Mennesker. Selv Børnene skulle hvisle ad Dig og nævne Dig som den, der har villet udgyde en Brødres Blod. Du skal leve for at se hele Dit Hus med Undtagelse af Dit yngste Barn omkomme ved Sværdet. Ti jeg elskede Dig mere end en Broder. Din hele Æt vil være forbandet, og Efterslægten vil se dens Gods smælte som Sneen, skønt den vil stræbe Dag og Nat for at ophobe Guld. Og naar ni Slægter ere forsvundne, skal Dit Blod ikke længer flyde i noget menneskeligt Væsens Aarer. Til den Tid vil Din sidste mandlige Ætling hævne mig. Sønnen vil dræbe sin Fader."

Saaledes lyder Sagnet om Owen Glendowers Ord til hans Ven. Og Historien har vist, at Ordet gik i Opfyldelse gennem mange Slægtled. Hvor meget end den ulykkelige Mands Efterkommere stræbte at samle og at spare, vare de dog aldrig velstaaende, og deres Gods formindskedes uden nogen synlig Grund.

I Løbet af en Række Aar var imidlertid Forhandelsen over Slægten for en Del gaaet af Minde. Den dukkede op i Bevidstheden, naar en eller anden ulykkelig Begivenhed ramte Gryfydds (nu Griffiths) Familie, men i det 8de Slægtled blev Troen paa den af Owen Glendower udtalte Dom svækket, da en Griffith ægtede en Frøken Owen, som uventet ved Arv kom i Besiddelse af en stor Formue, ti herved var omtrent indtraadt det Modsatte af, hvad Dommen bebudede. Arvingen og Griffith flyttede fra hans lille Gaard i Merionetshire til hendes Ejendom i Caernarvonshire, og saaledes døde Troen paa Dommen hen.

Den Ejendom, hvortil Owen Griffith flyttede hen, laa for en stor Del i en sumpet Dal, som saa ud til for ikke lang Tid siden at være indvunden fra Søen, og var trist og lidet indbydende. Egnen omkring Dalen var vel forsynet med en Del Fyrretræer, men de gjorde den ikke meget livligere. I den højeste Del af Dalen laa Familiens Bolig, en firkantet og solid Bygning med nogle enkelte Prydelser, der udmærkede den lidt fremfor en almindelig Forpagterbolig. Her fødtes to Sønner, Llewellyn, den fremtidige Arving, og Robert, som blev bestemt til at være Præst.

Under Børnenes Opvækst blev den Ældste føjet i alle Ting, medens Robert snart blev forsømt og snart strængt behandlet. Medens Llewellyn fik Lov til at pleje sin Dovenskab ved den Undervisning, som en Lærer søgte at bibringe ham, blev der af og til paalagt Robert at vise Flid, fordi han skulde

tjene sit Brød. Robert blev da indskreven ved Universitetet i Oxford, og det er tvivlsomt, hvorledes det her vilde have gaaet ham, men det kom ikke til nogen Prøve i denne Henseende, ti inden der blev Tale om at tage Eksamen døde hans ældre Broder efter en kort Sygdom, der var fremkaldt ved Drikkegilder. Robert blev saa kaldt hjem, og da han nu ikke længer skulde tjene sit Brød, blev han fri for at fortsætte sine Studier. Robert, som ikke var uden Evner, men kun havde tilegnet sig meget liden Dannelse, blev derfor hjemme, saa længe hans Forældre levede.

Robert havde en temmelig mild og lad Natur og var ikke vanskelig at komme til Rette med, men hans Lidenskaber kunde vise sig paa en forfærdelig Maade, naar de vaktes. Han syntes næsten at være bange for sig selv og frygtede undertiden endog at hengive sig til en berettiget Vrede for ikke at miste Herredømmet over sig selv. Var han bleven rigtig opdraget, vilde han sandsynligvis have udmærket sig i de Grene af Literaturen, der kræve Smag og Dømmekraft, men nu viste hans Kærlighed for Literaturen sig i at samle gamle Haandskrifter. Robert Griffith adskilte sig fra mange af sine Fæller ved, at han aldrig drak meget; maaske kunde han ikke taale meget, eller maaske havde han Afsky for at beruse sig, men i sit 25de Aar førte han et ædru Liv, og dette var saa sjældent i Lyn, at han derfor næsten blev skyet som et uomgængeligt Væsen og tilbragte meget af sin Tid i Ensomhed.

Ved denne Tid havde han givet Møde nogle Gange

for Domstolen og kom ved denne Lejlighed i Besøg hos en snild Sagfører, hvis Datter vandt hans Hjærte. Kort efter førte han hende hjem til Bodowen som sin Hustru. Hans Hustru var en blid Kvinde, opfyldt af Kærlighed til Robert, for hvem hun dog nærede nogen Sky, dels paa Grund af Forskellen i deres Alder, dels fordi han fyslede med Studier, som hun ikke forstod. Hun fødte ham en Datter, der blev kaldet Augharad efter Moderen, og efterat en Del Aar vare gaaede hen, kom en Søn til Verden. Moderen døde kort efter; hun havde været mindre rask i lang Tid og gik nu bort.

Hendes Mand, der elskede hende højt og ikke havde mange Andre at elske, sørgede dybt over hendes tidlige Død og fandt kun nogen Trøst i den lille Dreng, hun havde efterladt ham. Augharad blev næsten forsømt, men hun undlod ikke at pleje Drengen med søsterlig Kærlighed. Nat og Dag var Drengen hos sin Fader, og jo ældre han blev, des inderligere blev Forholdet. Aughared var 5 a 6 Aar ældre, og hun, stakkels moderløse Pige var ikke synderlig glad eller livlig, saa at Drengen voksede op uden at se smaa, glade Ansigter omkring sig eller høre ungdommelige Stemmer. Den ene Dag efter den anden tilbragte han sammen med Faderen enten i dennes mørke Værelse, omgivet af alskens Oldsager, eller paa Udflugter i Omegnen. Naar de kom til et Vandløb, hvor Stenene for Overgangen vare for langt fra hinanden, bar Faderen Barnet over; naar Drengen var træt, hvilede han i Faderens Arme eller blev baaren hjem af denne.

Drengen fik Tilladelse til at spise sammen med Faderen og helt at indrette sin Levevis efter hans. Al denne Overbærenhed gjorde Owen noget selvraadig og mørk; han havde et tankefuldt Udseende, der ikke var almindeligt for den Alder, men kendte ikke til Lege. Hans Fader vakte hans Interesse for sine egne Studier uden at betænke, om de passede for saa ungt et Sind.

Robert Griffith kendte den Forudsigelse, der væntedes opfyldt i hans Slægt; han kunde nu og da hentyde til den paa en let, vantro Maade, naar han var sammen med Venner; men dog tyngede den paa ham mere, end han selv vilde indrømme. Hans levende Indbildningskraft gjorde ham særlig modtagelig for Indtryk af den Slags, og han kunde ikke hindre, at Tanken derom jævnlig trængte sig frem. Han kunde da sidde og se paa sit Barns halvt sørgmodige Ansigt med dets mørke Øjne, indtil Tanken om Spaadommen overvældede ham med Smærte. En Gang fortalte han paa en halvt spøgende Maade til Sønnen, medens de vankede over en Hede, hvad Sagnet sagde om dem, og han gentog det siden i Huset, saa at Drengen kom til at skælve derved, og desuagtet forlangte at høre det fortalt igen og igen.

Da Augharad var fytten Aar gammel, og Owen elleve, fik Sognets Præst Griffith overtalt til at sende Drengen i Skole. Denne Præst var den eneste fortrolige Ven, som Griffith havde, og han fik Faderen til at indse, at Sønnens Levevis var skadelig. I Skolen viste Owen, at han havde gode

Evner og at han ikke var bleven sløvet i Hjemmet, men hans Kammerater holdt ikke af ham; han var lunefuld, skønt til en vis Grad ædelmodig og uegennyttig; han var tilbageholden og blid, men undertiden brød hans Lidenskaber frem paa en utæmmelig Maade.

Da han ved Juletid kom hjem fra Skolen, efterat han havde været der et Aars Tid, blev han forbavset ved at høre, at Augharad skulde giftes med en ung Mand fra det sydlige Wales. Owen tænkte paa, hvor ofte han havde tilsidesat sin taalmodige Søster, og udtalte bittert sin Beklagelse derover til Faderen, indtil denne blev ked af at høre ham idelig gentage: „Hvad skulle vi gøre, naar Augharad bliver gift?“ eller „hvor her vil blive trist, naar Augharad er borte!“ Owens Fridage varede denne Gang nogle Uger længer end sædvanlig, for at han kunde være med til Bryllupet, og da det var forbi, og Brud og Brudgom havde forladt Bodowen, følte Drengen og hans Fader, at de savnede den stille, kærlige Augharad. Hun havde med saa megen Tænksomhed vist dem daglige, smaa Tjenester, og nu da hun var borte, savnedes hendes fredelige Aand i Husholdningen. Tjenestefolkene havde Ingen til at styre sig, Værelserne holdtes ikke i den gamle Orden, og Owen var ret glad, da han denne Gang vendte tilbage til Skolen, og denne Glæde lagde Faderen Mærke til.

I hine Tider veksledes der kun faa Breve. I Løbet af det halve Aar, der gik hen mellem hver Gang Owen kom hjem, modtog han sjelden mere

end et Brev, og i det samme Tidsrum besøgte Faderen ham gjerne et Gang, men i det Halvaar, der hengik efter Søsterens Giftermaal, fik han intet Besøg af Faderen, og det sædvanlige Brev kom først kort før han skulde forlade Skolen. Brevet indeholdt den overraskende Meddelelse, at Faderen havde giftet sig igen.

Denne Efterretning fremkaldte hos Sønnen et Anfald af Raseri, og Virkningen heraf var saa meget større, som han ikke kunde give sin stærke Harme Luft ved Handling. Børn ere tilbøjelige til at se i et saadant Giftermaal en Krænkelse af Mindet om den første Kone, men desuden havde Owen, og det med Rette, hidtil betragtet sig som det første Maal for Faderens Liv. De havde været saa meget for hinanden, og nu var der kommet Noget imellem dem for bestandig. Han syntes at Faderen burde have bedt ham om Tilladelse til at gifte sig, eller at han burde have været raadspurgt. Rigtignok burde det have været meddelt ham, at Giftermaalet forestod, og dette følte Faderen ogsaa, og derfor blev hans Brev tvungent, hvilket forøgede Owens Bitterhed.

Da Owen saa sin Stifmoder, maatte han sige sig selv, at han aldrig havde set en Kvinde, der efter sin Alder var saa smuk; hun var næmlig ikke i sin første Ungdom, men var Enke, da hans Fader ægtede hende. For et ungt Menneske som Owen, der aldrig havde set synderlig til kvindelig Ynde blandt de faa Familier, som hans Fader omgikkes, var Stifmoderens hele Væsen saa fortryllende, at

han maatte se paa hende med delt Beundring. Hendes skønne Ydre i Forbindelse med hendes blide Stemme formildede meget Owens Vrede over Giftermaalet, men han følte desuagtet ligesaa meget som før, at der var Noget imellem ham og Faderen, og at det overilede Brev, han havde sendt som Svar paa Meddelelsen om Bryllupet, ikke var glemt, skønt der ikke blev hentydet dertil. Han var ikke længer sin Faders Fortrolige, næppe hans Ledsager, ti Konen var Et og Alt for Faderen, og Sønnen følte sig som et Nul, hvor han hidtil havde været saa meget. Damen viste det største Hensyn til Stifsønnen; hans Ønsker bleve opfyldte i enhver Henseende, men det forekom ham dog, at Hjærtet ikke havde nogen Del i denne Imødekommen. Han havde et Par Gange, da hun trode sig ubemærket, opdaget et spejdende Glimt i hendes Øjne, og flere andre smaa Omstændigheder gav ham en stærk Følelse af, at der ingen Oprigtighed fandtes hos Stifmoderen. Fru Owen havde medbragt et Barn fra sit første Ægteskab, en lille Dreng paa 3 Aar. Det var et forunderligt Barn, skarptseende og ondskabsfuldt; han kunde tit finde paa Løjer, som gjorde Andre Ondt, uden at vide deraf, men naar han mærkede, hvor ubehageligt det var for Vedkommende, fandt han en Fornøjelse i at blive ved dermed.

Aar gik hen, og efterhvert som Owen blev ældre, blev han en skarpere Jagtager. Han havde forladt Skolen og var gaaet til Universitetet og saa paa sine Besøg i Hjemmet, at en stor Forandring havde fundet Sted i Faderens Optræden, og at denne

Forandring kunde føres tilbage til Stifmoderen. Faderen var efterhaanden bleven vant til at høre med Opmærksomhed paa de Anskuelser, som Konen paa en beskeden Maade fremsatte, og at gøre dem til sine egne uden at gøre sig det klart, hvorfra Paavirkningen kom. Alt, hvad hun ønskede, blev opfyldt, idet hun forstod at fremstille sine Ønsker for Griffith som hans. Owen troede endog at genkende hendes Indflydelse, da Faderen en Gang viste sig ubillig imod nogle Undergivne, og under Alt dette begyndte Faderen at opgive sin maadeholdne Levemaade. Naar han var i hendes Nærhed, lagde han dog Tvang paa sig, men hun kendte hans Tilbøjelighed for stærk Drik og forstod at bruge den til sine Formaal, uden at han mærkede det.

Owens Stilling blev efterhaanden mere og mere pinlig. Medens han var et Barn, blev han behandlet som en Mand; han kunde erindre den Tid, da hans Vilje var Lov for alle de Undergivne, og da han var en Nødvendighed for Faderen; nu var han et Nul i Faderens Hus, og denne søgte snarere at undgaa end at søge hans Selskab og viste altfor hyppig Ligegyldighed for Sønnens Følelser og Ønsker. Owen blev bitter og utilfreds, og denne Sindsstemning vandt fuldstændig Overhaand over ham, da han kom hjem fra Universitetet og begyndte at føre et ørkesløst Liv. Som Arving til Ejendommen var det ikke nødvendigt for ham at anstrænge sig, og han havde ikke tilstrækkelig Sindsstyrke til at forlade et Sted og opgive en Levevis, der bragte ham daglige Ydmygelser. Desuagtet be-

gyndte han efterhaanden at komme til at indse, at dette var, hvad der maatte gøres, da der foresaldt Noget, som holdt ham tilbage paa Bodøen.

Et venligt Forhold kunde ikke længe bevares selv i det Ydre mellem en ligefrem ung Mand som Owen og hans kloge Stifmoder, da han kom hjem fra Universitetet ikke længer som Besøgende, men som Arving til Faderens Hus. Der foresaldt Scener, som viste Stifmoderen, at Owen tildels gennemskuede hende, og fra den Tid af var al god Forstaaelse imellem dem forbi. Striden viste sig i en mørk Tilbageholdenhed fra Owens Side og aabenlys Forfølgelse af hendes Planer fra Stifmoderens. Owen blev forulæmpet ved ethvert Skridt, tilsyneladende efter Faderens Ønske, men i Virkeligheden af Konen, der sad og saa til med triumferende Smil paa sine smukke Læber.

Owen gik derfor ud ved Daggry for at skyde eller fiske, men som oftest for at kaste sig ned paa Græsset for der at hengive sig til Drømmerier. Han kunde da forestille sig, at hele hans nuværende Liv kun var en Drøm, en skrækkelig Drøm, af hvilken han vilde vaagne og genfinde sig som Faderens Yndling.

Dagen gik hen, og Owen befandt sig bedst, naar han havde haft Lejlighed til paa Jagten ved stærke Anstrængelser at glemme alle ubehagelige Tanker og Følelser. Af og til tilbragte han ogsaa Aftenen i et lille Værtshus, hvor det hjærtelige Velkommen syntes ham at være en saa forunderlig Modsætning til Hjemmets Uvenlighed. En Aften,

da Owen — som den Gang var over 24 Aar gammel — gik forbi Værtshuset i Penmorfa, der førte Navnet „Geden", blev han fristet af det Lys og den Munterhed, der strømmede ud derinde fra, til at gaa ind og tage sin Aftensmad. Der var den Aften stor Travlhed for Værten. En Flok af flere Hundrede Faar var kommen til Penmorfa paa Vejen til England, og i den ene Stue saas de Folk, der fulgte med Faarene, medens der i den anden Stue fejredes et Bryllup. Da Owen havde spist, lod Værtinden ham forstaa, at Bryllupsgæsterne skulde have en Dans i Køkkenet og at den berømte Harpespiller Edward af Corwen skulde spille for dem.

Da Owen vidste, at Værtinden blev glad, naar han gik derind, søgte han hen til Køkkenet, noget nysgerrig efter at se, hvad der gik for sig. Værtshusets Køkken var ikke af de sædvanlige mørke Rum, blot indrettede til Kogning, men et rummeligt Værelse, hvor Værtinden sad om Aftenen, naar Dagens Arbejde var forbi, og hvor Folk fra Omegnen nu og da morede sig sammen. Gennem en Aabning i Døren kunde Owen se derind fra Gangen, og han saa fire unge Mænd danse en Reel i den bedste Takt til Harpespillet. De havde først deres Hatte paa, men disse bleve snart kastede bort tilligemed Skoene og Dansen gik vildere og vildere. Ved hvert særdeles behændigt Spring lød der Bifaldsraab, og Danserne stræbte at overbyde hinanden. Tilsidst standsede de af Træthed, og Harpespilleren gik da over til at gengive en af de vilde, gribende Nationalsange, for hvis Udførelse han var berømt.

Tilhørerkredsen sad saa stille, at man kunde høre en Naal falde. Da en var forbi, begyndtes der en Sang, hvis enkelte Vers foredroges snart af den ene, snart den anden af de Tilstedeværende, og dette varede saa længe, at Owen vilde til at gaa bort, men blev holdt tilbage ved at der i den modsatte Side af Værelset traadte en midaldrende Mand ind med en ung Pige, der saa ud som hans Datter. Manden gik hen til de Ældste i Selskabet og modtoges med den brugelige Hilsen: Pa sut mae dy galon? (Hvorledes befinder Dit Hjærte sig?) og med et Velkomstbæger. Pigen blev modtagen med særlig Opmærksomhed af de unge Mænd, medens Pigerne saa lidt skævt til hende, hvilket Owen antog at hidrøre fra, at hun saa særdeles godt ud. Som de fleste Kvinder i Wales var hun af Middelstørrelse, men velskabt, med fint afrundede Lemmer; hendes Ansigt var rundt og kønt, af en smuk Farve, skønt noget mørkt. Næsen var ikke vel dannet, men Øjnene vare blændende i deres Skønhed. Det nøddebrune Haar var bundet omhyggelig op under en Kniplingshue, og den lille Landsbyskønhed forstod øjensynlig at fremstille sin Skønhed, ti de smukke Farver i hendes Halstørklæde passede godt til Ansigtsfarven.

Owen følte sig tiltrukken og moret ved Pigens Koketteri, der viste sig ved, at hun snart samlede en hel Flok af unge Mænd omkring sig og syntes at have et muntert Ord, et tiltrækkende Blik for hver af dem. Lidt efter gik Owen ind i Køkkenet og tog Plads hos Pigen, og da hun nu vendte

hele sin Opmærksomhed imod ham, faldt hendes andre Beundrere efterhaanden fra, og søgte hen til de andre, mindre smukke, men mere opmærksomme Piger. Jo mere Owen talte med Pigen, des bedre syntes han om hende; hun havde mere Vittighed og Talent, end han havde ventet; hun viste i sin Tale en Forening af Tankefuldhed og Frimodighed, der ikke var uden Tiltrækning, og hendes Stemme var saa blid, hendes Bevægelser saa fulde af Ynde, at Owen blev indtagen af hende, inden han ret vidste af det, og vedblev at se ind i hendes blussende Ansigt, indtil hun maatte sænke sit Øje for hans.

Medens de saaledes et Øjeblik sad tavse, hun af Forvirring over den uventede Beundring, han fordi han ikke tænkte paa Andet end de smukke, bøjelige Ansigtstræk, kom den Mand, hvem Owen antog for hendes Fader, hen og sagde nogle Ord til hende; han rettede en Bemærkning til Owen, kom i Samtale med ham om Egnens Forhold, beskrev et Sted, hvor der var Overflødighed af Vildt, og tilbød sig at vise Owen Stedet, hvis han vilde gøre ham den Fornøjelse at besøge ham. Medens Owen hørte paa, hvad Faderen sagde, lagde han Mærke til, at den lille Skønhed ved hans Side afviste et Par Mænd, der indbød hende til Dans, og smigret ved dette, som han forklarede som en Opmærksomhed imod sig, viste han hende igen al mulig Opmærksomhed, indtil der blev kaldt paa hende af Faderen, som forlod Festen. Før Faderen tog

bort, mindede han Owen om hans Løfte og tilføjede:

„Maaske veed De ikke, hvem jeg er. Mit Navn er Ellis Pritchard, og jeg boer paa Ty Glas paa denne Side af Moel Gast; Enhver, De træffer der i Egnen, kan vise Dem Stedet."

Da Faderen og Datteren vare borte, gjorde Owen sig langsomt i Stand til at ride hjem, men kunde dog ikke forinden undlade at rette nogle faa Spørgsmaal til Værtinden om Pritchard og hans kønne Datter. Hun svarede kort, men med nogen Betænkelighed:

„Hr. Griffiths! De kender det gamle Ord: Tre Ting ere lige gode: en smuk Lade uden Korn, et smukt Bæger uden Vin og en smuk Kvinde uden sit Rygte." Dermed gik hun hastig bort, og Owen red langsomt hjem.

Ellis Pritchard, der var baade Forpagter og Fisker, var klog og verdslig, men godmodig og til en vis Grad rundhaandet, saa at han var en Del afholdt blandt sine Ligemænd. Han var bleven slaaet af den unge Mands Opmærksomhed for Datteren og indsaa godt, hvilke Fordele der heraf kunde opstaa. Datteren, hvis Navn var Nest, vilde ikke være den første Pige af Bondestanden, der var flyttet ind i en Herremands Gaard som Husfrue, og Faderen gav derfor gerne Owen et Paaskud til at se hende igen.

Nest havde noget af Faderens verdslige Sind og saa straks, at hendes nye Beundrer stod over hendes andre Tilbedere, hvilke hun ogsaa var rede

til straks at lade fare, men der var dog mere Følelse hos hende. Hun var ikke bleven upaavirket af den alvorlige, forholdsvis fine Hyldest, som Owen bragte hende; hun havde lagt Mærke til hans udtryksfulde og i enkelte Øjeblikke smukke Ansigt, og hun blev smigret ved, at han straks valgte hende blandt alle Pigerne. Den Mistanke, som Værtinden i „Geden" havde udtalt, var simpelt opstaaet ved, at Nest var meget ubesindig og havde mistet sin Moder i en ung Alder. Hun var livlig og holdt af at blive beundret af Alle, af Mænd, Kvinder og Børn, hvem det glædede hende at opmuntre ved sit Smil og sin Stemme. Hun koketterede og gjorde Løjer med de unge Mænd i en saadan Grad, at de Gamle ofte rystede paa Hovedet og advarede deres Døtre imod at søge hendes Selskab; hun havde saaledes ofte været nær ved Fald.

Værtindens Vink om Nest gjorde ikke noget Indtryk paa Owen, Erindringen om, hvad hun havde sagt, var nogle Dage efter forsvunden, og en smuk Sommerdag var han paa Vejen til Ellis Pritchard.

Ty Glas var bygget op til en lav Klippe, der dannede den ene Gavl af det langstrakte Hus, som var bygget af Sten fra Klippen ovenover, føjede sammen paa en ujævn Maade med dybe Aabninger til Vinduerne. I det Hele var det Ydre af Bygningen langt plumpere, end Owen havde ventet, men indenfor manglede der ikke Bekvemmelighed. Huset var delt i to Værelser; man kom først ind i det ene, som var rummeligt og mørkt, og Owen

havde her Tid til at se sig omkring. Under Vinduet, hvorfra man havde en udstrakt Udsigt, var der anbragt et Møbel af Egetræ, forsynet med Skuffer og Skabe og af en blank, mørk Farve. I den anden Ende af Værelset stod to Egesenge, der vare slaaede sammen efter Landets Skik, og som tilhørte Ellis Pritchard og den Mand, der tjente ham til Lands saavel som til Søs. Midt paa Gulvet stod det store Hjul, hvorpaa Ulden blev spunden, og omkring den store Skorsten hang store Stykker af Fødevarer til Tørring.

Nest, som var i det indre Værelse for at pynte lidt paa sin Klædning, forinden hun modtog Gæsten, dristede sig ikke straks til at gaa ind til ham, og hendes Fader kom først ind og bød Owen hjærtelig Velkommen. Nu kom Nest med blussende Kinder, hvis Rødme tildels var fremkaldt ved Erindringen om, hvad Faderen havde raadet hende. Owen fandt, at hun saa mere indtagende ud end sidste Gang.

Det var for varmt den Dag til at tænke paa at gaa paa Jagt, og Owen var glad ved at blive i Huset og tage Del i Middagsmaaltidet. Haard og tør Ost, Havrebrød, kogt Kød med frisk Smør med en hjemmelavet Likør til udgjorde hele Maaltidet; men der var udbredt saa megen Nethed over det, og det bødes med saa megen Hjærtelighed, at Owen sjælden havde syntes bedre om noget Maaltid.

Nu til Dags ere de mindre Godsbesiddere i Wales ikke tilbage fra deres Fæller i England i

Livets kostbare Nydelser, men den Gang kunde Pritchards Levevis ikke være stødende for en Mand i Owens Stilling.

Der blev ikke talt meget af ham og Nest under Maaltidet; Faderen besørgede hele Samtalen, og han gjorde det uden tilsyneladende at lægge Mærke til Gæstens Blik og uopmærksomme Svar. Efterhaanden som Owen blev sig sine Følelser mere bevidst, blev han mere tilbageholden med at udtrykke dem, og de Hilsener, han og Nest vekslede om Aftenen, da de vendte tilbage fra Jagten, blev ligesaa frygtsom givne som modtagne.

Efter denne Dag fulgte flere, som Owen tilbragte hos Pritchard, og han glemte baade Fortid og Fremtid under disse Besøg.

Ellis Pritchard og hans Datter anvendte al den List og al den Visdom, de raadede over, for at gøre hans Besøg behagelige og tiltrækkende for ham, og alene den Omstændighed, at han var velkommen, var nok til at tiltrække den unge Mand. Han forlod et Hjem, hvor han var vis paa at blive modsagt og modarbejdet i hvert Ønske, han udtalte, hvor ingen kærlig Tone naaede hans Øren, og hvor hans Nærværelse eller Fraværelse var en ligegyldig Sag, medens han i Ty Glas blev modtagen af Alle med Glæde, om det saa var af Hunden, der hilsede ham med glad Gøen. Hans Beretning om, hvad han den Dag havde taget sig for, fandt en villig Tilhører i Ellis, og naar han kom til Nest, der sad ved sit Spindehjul eller anden

huslig Sysſel, havde hendes Rødme og hendes Blikke altid ny Tiltrækningskraft for ham.

Ellis Pritchard havde ſin Grund i Fæſte under Godſet Bodowen og havde derfor flere Grunde til at ønſke at holde Owens Beſøg hemmelige, og denne, der ikke gerne vilde bringe Forſtyrrelſe ind i disſe lyſe Dage ved at fremkalde et Uvejr hjemme, var rede til at anvende alle de Konſter, ſom Ellis foreſlog ham ſom et Middel til at ſkjule Beſøgene. Han vidſte helt vel, at Faderen ønſkede Intet mere end at faa ſin Datter gift med Arvingen til Bodowen, men han trængte til Nogen, der vilde elſke ham, og var lykkelig, naar Neſt ſkjulte ſit Anſigt ved hans Bryſt og hviſkede til ham om ſin Kærlighed. Han ønſkede kun at gøre Kærligheden varig og troede at kunne binde hendes Hjærte til ſit for beſtandig, naar de førſt vare forenede i Ægteſkab.

Det faldt ikke vanſkelig at bringe et hemmeligt Ægteſkab i Stand paa et ſaadant Sted paa den Tid; en ſtormfuld Efteraarsdag færgede Ellis dem over til Llandutrwyn og ſaa Neſt komme derfra ſom den fremtidige Frue paa Bodowen.

Det er ikke ſjældent, at tankeløſe, kokette Piger opgive al deres Letſindighed ved Ægteſkabet. De have naaet et af Livets Hovedpunkter, om hvilket deres Tanker have drejet ſig under al deres Flygtighed, et nyt Liv vækkes i Sjælen, det Forfængelige og Tomme i deres tidligere Stræben efter at vække Beundring viſer ſig for dem og giver Plads for Hengivenhed og Ømhed. Noget Saadant ſkete med Neſt Pritchard. Hun havde vel i Begyndelſen

søgt efter Evne at tiltrække Arvingen til Bodømen, men længe før Ægteskabet havde der indfundet sig en Følelse af Kærlighed stærkere end nogensinde før, og nu, da han var hendes Husbonde, søgte hun ved alle Midler at berede ham de Glæder, som han savnede i Hjemmet. Hun studerede hans Tilbøjeligheder i alle Retninger og indrettede sig derefter.

Owen kunde derfor heller ikke Andet end se tilbage til sin Bryllupsdag med en Glæde, der ikke altid følger et Ægteskab, hvor Mand og Hustru ere opdragne under saa ulige Forhold. Hans Hjærte bankede ogsaa altid lige hæftig, naar han gik op ad Stuen til Ty Glas og saa Nest selv i Vintervejr staa ude og vænte paa ham, medens Lyset flagrede i Vinduet som et lille Fyrtaarn. Hjemmets vrede Ord og uvenlige Handlinger vare da glemte; han levede kun for den Kærlighed, der her blev givet ham, og bekymrede sig ikke om de afmægtige Anstrængelser for at forstyrre hans Fred.

Nogen Tid gik hen, og den unge Fader kunde glæde sig ved at høre svage Skrig, da han en Morgen tidlig kom til Ty Glas, hvorhen han var bleven kaldet ved et hemmelighedsfuldt Budskab. Den blege, smilende Moder, der holdt sit Barn hen til Faderen, for at det skulde modtage hans Kys, syntes ham endog mere elskværdig end den livlige, muntre Nest, der havde vundet hans Hjærte i det lille Gæstgiversted i Penmorfa.

Men Forbandelsen hvilede over Familien, og Opfyldelsen af Forudsigelsen var nær.

II.

Tiden var rykket frem til Efteraaret, efterat deres Dreng var bleven født; de havde haft en straalende Sommer, men nu var Blomsternes Glans forbi. I Stedet for Blomsterne glødede nu Løvet i gyldne Farver; det var Tiden for Farverne til at falme, men nu en Glans hvilede over Mos og Lyng.

Nest havde i sin Omhu for at omgive Huset med Alt, hvad der kunde tiltale Owen, dyrket Jordpletten foran Huset og fyldt det med Bjærgblomster, der mere udmærkede sig ved Skønhed end end Sjældenhed. Owen hjalp hende hermed, og under denne Syssel glemte han alle Bekymringer og alt det Onde, der biede paa ham. Drengen var saa elskværdigt et Barn som Forældrene kunde ønske og klappede i Hænderne af Glæde, da Moderen en Efteraarsmorgen stod med det paa sine Arme og saa Faderen komme op ad Stien, der fører til Ty Glas. Da de Tre vare samlede, var det vanskeligt at sige, hvem af dem der var lykkeligst. Owen legede med sin Dreng, medens Nest tog Plads ved Vinduet med sit Arbejde og fortalte ham om Husets smaa Nyheder, om Fiskeriets Udfald den foregaaende Dag og hvad der fra Penmorfa var blevet hørt om Egnens Begivenheder. Hun lagde Mærke til, at Owen blev urolig, naar der taltes om Noget,

som angik Bodowen, og hun ledte derfor Samtalen bort herfra. Owen havde netop i den sidste Tid haft mere end sædvanligt at taale af Faderens Pirrelighed, der rigtignok kun viste sig i Smaating, men som desuagtet var lige tirrende.

Medens de talte saaledes sammen og kærtegnede Barnet, faldt der en Skygge ind i Værelset gennem Vinduet, og før de havde set, hvor den kom fra, var den gamle Griffiths kommen ind i Stuen og stod foran dem. Han saa først paa sin Søn, der med sit glade og tilfredse Udseende og med Barnet paa sine Arme var saa forskellig fra den nedtrykte, vrantne unge Mand, som han plejede at være paa Bodowen; derefter saa han paa Nest, der begyndte at ryste og lod sit Arbejde falde, men ikke turde røre sig og saa hen til sin Mand. Saaledes stod han en Tid og saa paa denne, medens hans Ansigtstræk viste Spor af den stærkeste Harme, og tilsidst sagde han til Sønnen: „Hvem er hun?"

Owen betænkte sig et Øjeblik og sagde derpaa: „Fader, hun er min Kone,"

Han vilde have tilføjet en Undskyldning for, at han saa længe havde skjult Giftermaalet; han vilde have bedet Faderen om Tilgivelse, men der var ikke Tid dertil, ti denne brød løs med de hæftigste Skældsord imod Nest:

„Du har ægtet hende, ægtet Nest Pritchard! Det er, som der blev mig fortalt. Og Du staar der, som om Du ikke havde vanæret Dig selv for bestandig. Og den kønne Skøge sidder der i sin

foregivne Beskedenhed og øver sig paa at spille Frue paa Bodowen. Men jeg skal sætte Himmel og Jord i Bevægelse, før det tillades denne falske Kvinde at komme ind i min Faders Hus."

Alt dette blev sagt med en saadan Hurtighed, at Owen ikke fandt Lejlighed til at faa et Ord frem, men tilsidst fik han sagt:

„Fader, den der har sagt Dig, at Nest Pritchard er en Skøge, han lyver. Det er en Løgn saa falsk som Helvede," tilføjede han med hævet Stemme, idet han gik nærmere til Faderen. Derpaa sagde han med lavere Stemme:

„Hun er ligesaa ren som Din egen Hustru, ja som den Moder, der har bragt mig til Verden og som blev tagen bort for at lade mig gaa alene gennem Livet. Jeg siger Dig, at Nest er ligesaa ren som min dyrebare, afdøde Moder."

„Nar, stakkels Nar," var det Eneste, Faderen svarede. Han blev nu ogsaa opmærksom paa Barnet, der havde siddet paa Faderens Arm og set paa de vrede Mænd fra den ene til den anden og forgæves havde søgt at forstaa, hvad Alt dette betød. Synet af dette Barn forøgede den gamle Griffiths Vrede, og han sagde:

„Ja, Du er en Nar, at Du kærtegner en Andens Barn, som om det var dit."

Owen maatte imod sin Vilje smile ad dette, og det opbragte Faderen endnu mere, saa at han raabte:

„Hvis Du kalder Dig min Søn, saa byder jeg

Dig at kaste denne skamløse Kvindes Afkom bort i dette Øjeblik!"

Da Owen Intet sagde hertil, greb hans Fader i sit Raseri Barnet og kastede det hen til Moderen, og derpaa forlod han Værelset uden at være i Stand til at sige et Ord mere.

Nest, der havde siddet stille og bleg under denne Samtale, aabnede sine Arme for at modtage sit Barn, men Drengen naaede ikke hendes Arme. Den gamle Mand havde kastet Barnet til Siden uden ret at vide, hvor han vilde have det hen, og det faldt ned paa Stuegulvet med Hovedet imod den skarpe Kant af et Skab.

Owen sprang til for at tage Barnet op, men det laa stille og ubevægeligt, og ligesom Faderen bøjede sig over det, gik der en Trækning gennem det lille Legeme, og dermed var Livet udsluft.

Et Ord fra Owen forklarede Nest, hvad der var sket, og hun laa i samme Øjeblik ved Siden af Barnet bleg og uden Bevidsthed. Og her stod den barnløse Fader! For et Kvarter siden havde han følt sig rigt velsignet ved Moderens Kærlighed og det vaagnende Liv i Barnets Sjæl; nu skulde han aldrig mere høre dets stammende Ord eller se det udstrække sine Arme, naar han kom. Og ved Siden af Barnet laa den bagtalte Nest, hvis Hjærte var brudt ved Faderens Ord. Owen var ikke langtfra selv at segne om under Vægten af disse smærtelige Følelser, men tog sig sammen og søgte at bringe Bevidstheden tilbage hos Nest.

Det var lige ved Middagstid, og Ellis Pritchard kom hjem uden at ane, hvilket Syn der vænte de ham; det var dog godt at han kom, ti skønt han blev bøjet ved Slaget, kunde han dog bedre end Owen anvende de rette Midler til at genoplive Nest.

Da hun begyndte at komme til sig selv, blev hun bragt til Sengs, hvor hun faldt i Søvn. Owen drog nu sin Haand ud af hendes, kyssede hende paa Panden og gik ud af Huset.

Omtrent en Fjerdingvej fra Ty Glas laa et lille Krat, i hvis Midte man saa en klar, dyb lille Dam. Dette var et af de Steder, som Owen plejede at søge hen til i tidligere Aar, og derhen vendte han ogsaa sine Skridt nu.

Solen skinnede ikke længer over Egnen. Tætte mørke Skyer havde samlet sig paa Himlen, en stærk Vind fejede Bladene fra Træerne, og Regnen begyndte at falde.

Men Owen tænkte ikke paa Omgivelserne; han sad paa den fugtige Jord, Ansigtet begravet i sine Hænder, og kæmpede med det Raseri, der havde grebet ham og som truede med at forvirre hans Forstand.

Billedet af hans døde Barn traadte frem for ham og syntes at raabe om Hævn. Og naar han saa tænkte paa den, over hvem Hævnen maatte gaa ud, saa gyste han.

Han forsøgte at bortjage sine Tanker, og tilsidst kom der mere Ro over ham, saa at han kunde begynde at tænke paa Fremtiden.

Han havde ikke lagt Mærke til, at Faderen ikke havde set, hvad der var sket med Barnet, og han bestemte sig endelig til at forlade Egnen og at tage Nest med sig til et fjærnt Land, hvor hun kunde glemme sin Førstefødte og hvor han kunde arbejde for deres Underhold.

Da han nu tænkte over Midlerne til at udføre dette, erindrede han, at alle hans Penge, og det var ikke faa, vare indelukkede i hans Skrivebord paa Bodowen. Han søgte forgæves at komme ud over denne Vanskelighed, men der var intet andet Middel end at gaa til Bodowen; dog vilde han for enhver Pris undgaa at træffe Faderen.

Owen stod op og begav sig paa Vejen. Bodowen saa paa denne Dag mørkere og trøstesløsere ud end sædvanlig, og dog saa Owen paa Huset med Beklagelse, ti han var i Færd med at forlade det for mange Aar, maaske for bestandig. Han gik ind i sit Værelse. I al Hurtighed samlede han nogle faa Ting sammen, som han vilde tage med sig, ti det var hans Agt om mulig at rejse endnu den Dag, hvis Nest kunde taale Rejsen. Medens han begyndte at pakke ind, søgte han at forestille sig, hvorledes hans Faders Følelser vilde være, naar han fandt, at den tidligere elskede Søn var borte. Vilde han da sørge over at have drevet ham bort fra Hjemmet og tænke paa den Kærlighed, som tidligere knyttede dem til hinanden? Eller vilde han kun føle, at en Hindring for hans daglige Lykke og Tilfredshed i Forholdet til Konen og hendes

Søn var tagen bort? Vilde de glæde sig over, at Arvingen var forsvunden? Dernæst tænkte han paa Nest, den unge, barnløse Moder, som endnu ikke havde ret fattet sin Ulykkes Omfang. Hvorledes skulde han kunne trøste hende? Han tænkte sig hende hensat i et fremmed Land, hvor hun forgæves vilde sørge over, at hendes Barn ikke mere var til.

Men selv denne Tanke om, at Nest kunde blive greben af Længsel efter Hjemmet, fik ham ikke til at vakle i sin Beslutning at rejse. Han var fuldstændig optagen af den Tanke, at kun ved at lægge Mile mellem sig og Faderen, kunde han afvende den Forbandelse, der truede dennes Liv, saa længe han blev i Nærheden af den, der havde dræbt hans Barn.

Han var imidlertid omtrent bleven færdig med sine Forberedelser til Rejsen, da Døren blev aabnet og Stifsønnen, den lille Robert kigede ind. Da han saa Owen, blev han først noget betænkelig, men han kom dog straks frem, gik hen til Owen og sagde:

„Nest, hendes Unge! Hvordan har Nest, hendes Unge det?"

Med et ondskabsfuldt Blik saa han op paa Owen for at lægge Mærke til, hvilket Indtryk disse Ord gjorde, men han blev stærkt forskrækket, da han saa Udtrykket i Owens Ansigt; han løb henimod Døren, og Owen lod ham løbe, idet han sagde til sig selv: „det er kun et Barn; han forstaar ikke, hvad han siger; det er kun et Barn." Men da Robert troede sig i Sikkerhed, eftersom han saa, at

Owen ikke rørte sig, vedblev han at gentage, hvad han først havde sagt, og da han nu tilføjede nogle spottende Ord om det døde Barn, kunde Owen ikke længer beherske sig selv, men var i et Nu henne hos Drengen, greb ham med den ene Haand og slog ham haardt med den anden Haand. Han standsede nu og saa til sin Forfærdelse, at Drengen faldt om; han var nemlig halvt forskrækket og halvt bedøvet og ansaa det for rigtigst at lade, som om han havde mistet Bevidstheden. Owen fortrød nu, hvad han havde gjort, og vilde søge at faa Drengen til sig selv igen, men i dette Øjeblik kom den gamle Griffiths ind.

Den Dags Morgen var Griffiths maaske den eneste paa Bodowen, der ikke kendte Owens Forhold til Nest Pritchard; skønt Owen havde søgt at holde sine Besøg paa Ty Glas hemmelige, havde de været for hyppige, til at Folkene ikke skulde lægge Mærke dertil, og da Nest tillige holdt sig borte fra al sin tidligere Omgang, vidste man der i Egnen snart Besked om, hvorledes det forholdt sig. Men Fru Griffiths forbød Alle at tale derom til Owens Fader, og hendes Bud var Lov.

Nu var imidlertid Tiden kommen, da hun ansaa det for rigtigt at lade Manden vide, hvilken Forbindelse Sønnen havde indgaaet. Under Taarer og med megen tilsyneladende Uvilje fortalte hun ham derfor, hvad hun vidste, og undlod ikke at berøre det slette Rygte Nest havde; hun lagde endog til, at dette Rygte ikke alene tilhørte Fortiden, men

ogsaa havde holdt sig, efter at Nest var kommen i Forbindelse med Owen.

Den gamle Griffiths gik straks efterat have hørt dette, ud for at søge Owen paa Ty Glas, uden egentlig at ville Andet end bebrejde Sønnen, hvad han havde gjort, men han kom hjem i et endnu større Raseri, end da han gik ud. Han havde nu hørt Stifsønnen, Roberts Stemme og kom til for at se, hvad der var i Vejen. Han saa da Owen tage den tilsyneladende livløse Dreng op og overvældede ham med de haardeste og bitreste Ord. Owen stod tavs og vilde ikke sige et Ord til Undskyldning ligeoverfor en Mand, der nys havde bragt ham saa megen Ulykke. Da kom Roberts Moder, og ved at se hendes naturlige Bevægelse blev Griffiths endnu mere opbragt imod Sønnen, hvem han mistænkte for med Forsæt at have mishandlet Robert. Tjenestefolkene bleve tilkaldte og fik Befaling til at indelukke Owen; imidlertid var Robert kommen til sig selv og blev baaren bort, fulgt af Moderens hæftige Udbrud af Sorg.

Hvis Owen var bleven overladt til sig selv, vilde han have vist sig kærlig imod den Dreng, han havde slaaet, men han var bleven stivsindet ved Faderens Færd og søgte ikke at modsætte sig Bestemmelsen om, at han skulde indelukkes, indtil en tilkaldt Læge havde udtalt sig om, hvor meget Robert var kommen til Skade. Det var først, da Døren var lukket og aflaaset, at Tanken om den stakkels Nest igen kom frem for Owen, og at han

begyndte at frygte for, hvor meget hun vilde ængstes ved hans Fraværelse. Han begyndte nu at se sig om efter Midler til at komme bort.

Det Værelse, hvori han var indelukket, var lille og umøbleret. Døren var saa stærk, at det var umuligt at sprænge den, men gennem Vinduet, der var anbragt over Ildstedet, var det let at komme ud, og derefter vilde det ikke være vanskeligt med lidt Forsigtighed at komme helt bort og naa Tyv-Glas.

Stormen havde lagt sig, og nogle Solstraaler lyste hen over Egnen, da Owen var kommen ud og gik hen til en lille Græsplet, der laa i Haven paa Spidsen af en stejl Klippe, som han ofte havde gaaet ned ad ved Hjælp af et stærkt Tov for at naa hen til en lille Baad, som han i sin Tid havde faaet af Faderen og som laa fortøjet i den dybe Bugt fra Havet nedenunder. Han lod altid Baaden ligge der, fordi det var saa nær ved Huset, men for at komme derhen maatte han gaa omkring en Gruppe af Træer og Buske, naar han ikke vilde ses i det klare Sollys fra Vinduerne i Huset. Da han kom et Stykke frem, hørte han Faderen og Stifmoderen tale og saa dem gaa sammen ikke langt borte; i det Samme kom Kokkepigen ind fra Urtehaven, og Owen maatte hastig skjule sig paa Jorden for ikke at blive set. Dette var den Maade, hvorpaa Arvingen til Bodowen forlod sit Hjem.

Endelig naaede han Toppen af Klippen og begyndte igen at aande frit. Han lagde sig ned for at tage Tovet frem, der laa skjult i en Fordybning

under en stor, flad Sten, og han saa derfor ikke, at Faderen var kommen i Nærheden og hørte heller Intet til ham, før han mærkede, at der var En, som holdt fast paa ham. Owen gjorde en kraftig Bevægelse for at blive fri for dette Tag og stødte derved Faderen ud paa den store flade Sten, som lige var bleven flyttet op og ikke laa fast. Stenen vippede, og derved faldt Griffiths ned i Vandet, der laa dybt nede ved Foden af Klippen, og Owen efter ham, halvt bevidst, halvt ubevidst, idet han dels faldt hen over Klippens Rand ved ikke at støde paa Modstand fra Faderen, dels blev greben af et uimodstaaeligt Ønske om at frelse Faderen.

Men Owen slap bedre fra Faldet end denne. Owen faldt ned i det dybe Vand, medens Faderen faldt tæt inde ved Bredden og slog Hovedet imod Baadens Side; man veed derfor ikke, om han blev dræbt ved dette Stød, eller om han først døde efter at være kommen under Vandet. Owen tænkte dog ikke derpaa, men havde en Forestilling om, at den nedarvede Dom nu var ved at fuldbyrdes. Han dykkede ned efter Faderen, fik det livløse Legeme op i Baaden, saa det dybe Saar i Hovedet, følte, at Pulsen stod stille og kastede sig ned og begyndte at raabe paa Faderen, at han skulde komme tilbage, fordi han altid havde elsket ham og altid vilde elske ham.

Nu kom Tanken om det døde Barn frem for ham. „Ja, Fader", raabte han, „Du vidste ikke, hvorledes han faldt, hvorledes han døde. Havde jeg blot haft Taalmodighed til at sige Dig det!

Havde Du blot villet høre mig! Men nu er Alt forbi!“

Stifmoderen, der formodentlig havde opdaget, at Owen var undsluppen, og tillige savnede sin Mand, kom nu ud af Huset for at søge efter denne, og Owen hørte hende raabe paa ham. Han holdt sig tavs og stødte i al Stilhed Baaden tæt ind under Klippen, hvor de fremspringende Træer skjulte ham. For bedre at skjule sig lagde han sig ned ved Siden af den døde Fader og kom derved til at mindes den Tid, da han i sin Barndom var sammen med Faderen Nat og Dag og plejede at vække ham om Morgenen for at faa ham til at fortælle et eller andet Sagn. Han vidste ikke, hvor længe han laa saaledes hen, med Legeme og Sjæl bedøvet af, hvad der var foregaaet, men tilsidst mandede han sig op for at tænke paa Nest.

Han tog et stort Sejl frem, lagde det over Faderens Legeme, der laa paa Bunden af Baaden, og greb derpaa Aaren og roede ud ad Havet til. I en Kløft, der laa i Skygge under nogle mørke Klipper, gik han i Land, fortøjede Baaden og vaklede op ad de steile Klipper. Da han var kommen helt op, løb han henimod Penmorfa, men stansede igen pludselig, kastede sig ned paa Jorden og saa ned paa Baaden for at se, om der ikke viste sig en Bevægelse under Sejlet. Og som han saaledes laa, saa det i det skiftende Lys ud, som om der rørte sig Noget i Baaden. Owen kom i et Øjeblik igen ned ad Klippen, sprang i Vandet og svømmede ud til Baaden, men Bevægelsen viste sig da at være en Skuffelse; han

tog Sejlet op, men Faderens Øjne vare udslukte, og der var intet Haab om Liv.

„Forbandelsen er fuldbyrdet", sagde han; det havde været bedre, om jeg var død straks efter min Fødsel."

Dagslyset var nu ved at svinde, og Owen kastede sig atter i Vandet, svømmede ind til Bredden og løb til Penmorfa. Da han kom ind paa Ty Glas, modtoges han af Ellis Pritchard med Bebreidelser.

„En Mand i vor Stilling", sagde han, „vilde aldrig have ladet sin Kone være saaledes ene om at sørge over det døde Barn, og en af os vilde heller ikke have tilladt sin Søn saaledes at blive dræbt. Jeg tænker paa at tage hende fra Dem."

„Jeg har ikke fortalt ham Noget", sagde Nest bedrøvet, „han fik mig til at fortælle Noget af, hvad der er foregaaet, og Resten har han gættet sig til."

Hun sad og kælede for sit Barn, som om det var levende.

Owen svarede:

„Der sker ikke Andet, end hvad der er blevet forudsagt. Jeg har gjort den Gerning, der blev mig tildelt for over hundrede Aar siden. Timen ventede paa mig, og Manden ventede paa mig, og jeg har udført, hvad der var sagt om mig?

Ellis Pritchard kendte den gamle Forudsigelse og havde en svag Forestilling om, at den en Gang vilde gaa i Opfyldelse, men mente dog, at det aldrig vilde ske i hans Tid. Men nu forstod han det, skønt han trode, at Owen havde kun tænkt paa at

hævne sin Drengs Død. Hans første Tanke gik ud paa at skjule Owen.

„Kom", sagde han, „se ikke saa forfærdet ud. Det er Dommen, der er gaaet i Arv til Dem, og det er ikke Deres Skyld."

„Men, De er vaad", tilføjede han, hvor har De været? Det er det, der gør, at De ser saa daarlig ud."

Nest forstod endnu Intet af, hvad der blev sagt, men hun lagde Barnet i Vuggen og kom hen til Owen.

Han tog hende i sine Arme og sagde: „Nest, holder Du endnu af mig, og kan Du vedblive at elske mig?

„Hvorfor skulde jeg ikke det", svarede han; „jeg elsker Dig mere end nogensinde, ti Du er min stakkels Drengs Fader."

„Fortæl hende det, Ellis; De veed, hvad der er sket."

„Det behøves ikke", sagde Ellis; „hun har nok at tænke paa foruden. Lad mig faa mine Søndagsklæder frem."

„Jeg forstaar ingen Ting", sagde Nest; „hvad skal der fortælles, og hvorfor er Du vaad. Jeg veed ikke, hvad I ville; jeg veed kun, at min Dreng er død."

Hun gik nu for at hente nogle Klæder, og imidlertid sagde Ellis hurtig til Owen:

„Er det sandt, at Deres Fader er død? Vel, De behøver ikke at tale om, hvorledes det er sket, men det er sket pludselig, og vi skulle jo Alle dø.

Han maa nu begraves, og det er godt, at det er blevet mørkt. De kunde have godt af at tage bort en Stund, og det vilde ogsaa gøre godt for Nest. Mangen en Mand gaar ud af sit Hus og kommer aldrig mere tilbage. Der er lidt Støj straks over det, og der bliver søgt hist og her, men siden træder Arvingen til i al Stilhed. Og saadan vil det gaa her, og De vil dog tilsidst føre Nest til Bodowen. Hvad der er sket, kan ikke gøres usket. Det var en Gerning, der var Dem foreskreven fra Tudorernes Dage, siges der. Men han fortjente det. Se hen til Vuggen der. Sig mig nu, hvor han er, og jeg skal se, hvad der kan gøres." Medens Ellis saaledes forklarede sin Opfattelse af Sagerne, sad Owen stille hen og syntes Intet at høre. Da Nest kom med de tørre Klæder, rørte han sig endnu ikke.

Ellis blev utaalmodig og bad ham skynde sig, men han sagde ikke et Ord.

Nest blev forskrækket og spurgte Faderen, hvad der var i Vejen, men denne viste hende til Owen, og da hun knælede ned ved Siden af ham, svarede han:

„Veed Du ikke, hvad det er? Du vil ikke længer holde af mig, naar Du faar det at vide. Og dog var det ikke min Gerning; det var en Forbandelse, der var gaaet i Arv til mig."

„Hvad mener han, Fader", spurgte Nest, men Faderen vinkede til hende, at hun skulde spørge Owen igen.

„Jeg vil elske Dig, hvad der end er sket; lad mig kun vide, hvad der tynger Dig."

„Min Fader er død, Neſt.“

„Gud tilgive ham“, ſagde hun, idet hun tænkte paa ſin Dreng.

„Gud tilgive mig“, ſagde Owen.

„Du gik da ikke hen og . . . her ſtandſede Neſt.

„Jo, jeg gjorde. Du veed det nu. Det var Dommen, der var gaaet i Arv til mig. En Djævel maa have lagt Stenen ſaaledes, at Fader faldt; jeg ſprang ned for at frelſe ham, men han var død, dræbt ved Faldet.“

„Saa ligger han altſaa paa Bunden af Havet?“ ſpurgte Ellis.

„Nej, han ligger i min Baad“, ſvarede Owen.

Ellis fik nu Owen til at tage andre Klæder paa og ſpiſe og drikke Noget og lod derpaa ham og Neſt vide, at de inden næſte Morgen maatte være over Halvvejen til Liverpool; han vilde følge med dem i ſin Baad og vende tilbage næſte Morgen med nogle Fiſk. I Liverpool kunde de holde ſig ſkjult i nogen Tid, indtil de hørte nærmere fra Bodowen.

„Jeg kommer aldrig hjem igen“, ſagde Owen. „Mit Hiem er forbandet.“

„Det ſkal Du ikke ſige“, ſvarede Ellis. „Det Hele er jo kun et Ulykkestilfælde. Vi ville nu tage ud til Holy Øen, hvor en Fætter af mig er Præſt; der ville vi begrave ham. Det var ved et Tilfælde, at han druknede. Hold kun Modet oppe! Neſt og De ville komme tilbage igen og bo paa Bodowen, og jeg vil leve længe nok til at ſe det.“

„Aldrig“, ſagde Owen. „Jeg er den ſidſt

Mand i min Slægt, og Sønnen har myrdet sin Fader."

Nest kom nu ind, vel indpakket og bar en lille Byrde, vel forvaret i sine Arme." Ingen maa hjælpe mig med at bære denne", sagde hun.

Ellis gik i Forvejen for at gøre sin Baad i Stand, og imidlertid sad Owen og Nest og sørgede over deres lille døde Søn.

„Nest", sagde Owen, „det forekommer mig, at min Faders Aand er hos os, og jeg forestiller mig vort Barns Aand sammen med Faders paa Vejen til Himlen, flygtende for de Helvedes Aander, der for faa Minuter siden jagede omkring efter Sjæle."

Nest sad tavs, indtil de hørte Ellis komme og med dæmpet Stemme sige til dem, at der var Folk ude for at søge efter den gamle Griffiths. De gik nu i Stilhed ned til Ellis's Baad og sejlede hen til det Sted, hvor Owen havde fortøjet sin Baad, hvori Faderens Lig laa, men den var forsvunden.

Owen blev forfærdet herover; saa naturligt det end var, at Baaden var gaaet løs fra Fortøjningen, slog det ham som noget Overnaturligt. Han havde set en Slags Forsoning i, at han vilde lægge sin Fader og Barnet i samme Grav, men nu saa det nu, som om Forsoningen var bleven ham nægtet, og som om hans Fader selv efter Døden havde nægtet at tilgive ham.

Ellis blev ogsaa forskrækket, men af en anden Grund; han indsaa, at naar Faderens Legeme fandtes drivende i Sønnens Baad, vilde Mistanken blive stærk imod denne. Ellis havde tænkt paa straks at

sy Faderens Lig ind i et Sejl og sænke det i Ha=vet, hvorefter de rolig kunde have opholdt sig paa Penmorfa og ventet paa, hvad der vilde ske, eller i alle Tilfælde kunde Owen have rejst bort for en kort Tid, men nu var dette ikke tilstrækkeligt. Det var nu nødvendigt for Owen at forlade Landet.

Planen blev snart lagt. Vejen for dem laa over Havet, og de maatte bort endnu samme Nat. Hvis det havde været for en Uge siden, medens Owen havde sin gamle Kraft, vilde Rejsen ikke have ængstet Ellis, men hvilken Hjælp kunde han nu vente af en vild, fortvivlet Mand, som Owen nu var? Dog her var intet Valg. De maatte bort, og Vejen gik kun over det mørke, oprørte Hav; og bort sejlede de Tre, Fader og Datter og Svigersøn, og menne=skelige Øjne have ikke set dem siden den Nat.

Bodowen faldt snart i Ruiner, og den Jord, som Griffiths ejede, er gaaet over i Fremmedes Hænder.